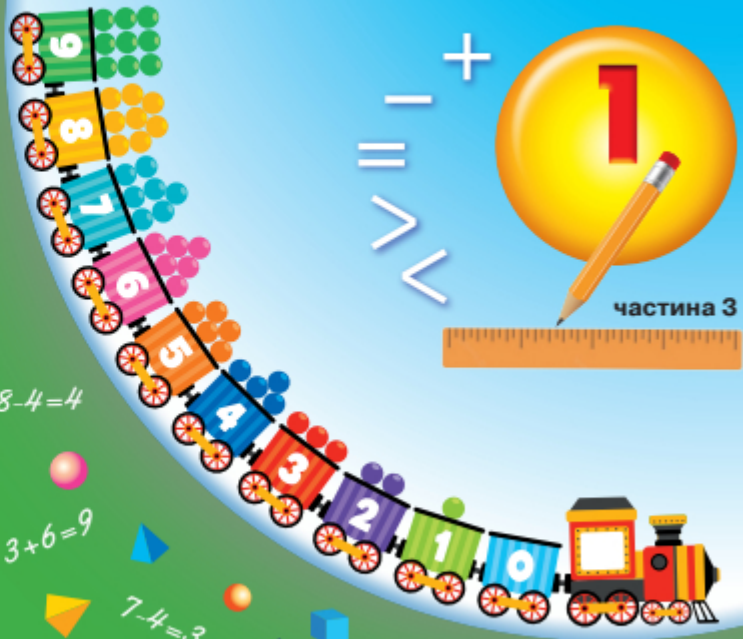

ТАМАРА ПРОШКУРАТОВА
АЛІНА ПАРХОМЕНКО

МАТЕМАТИКА

$$8-4=4$$

$$3+6=9$$

$$2+3=5$$

$$7-4=3$$

$$9-2=7$$

$$6-4=2$$

ДЕРЖАВНІ СИМВОЛИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ
ГЕРБ
УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНИЙ
ПРАПОР
УКРАЇНИ**

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика Михайла Вербицького

Слова Павла Чубинського

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Прошкуратова Т. С., Пархоменко А. В.

«Математика»
навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(У 3-х частинах)
Частина 3

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ
«Грамота»
2023

УДК

Схвалено для використання в освітньому процесі
[рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти
від 20 січня 2023 року (протокол № 1) та рішення експертної комісії
з антидискримінаційної експертизи від 23 грудня 2022 року
(протокол № 2)], № 2.0021–2023 у Каталогі надання грифів навчальній літера-
турі та навчальним програмам

Умовні позначення:

Прошкуратова Т.

П Математика : навч. посібн. для 1 кл. закл. заг. середн. освіти : У 3-х ч. : Частина 3 / Тамара Прошкуратова, Аліна Пархоменко. — Київ : Грамота, 2023. — 88 с. : іл.

ISBN

Посібник створено відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої колективом авторів під керівництвом *Р. Б. Шияна*.

У виданні передбачено формування математичних компетентностей та застосування їх у житті. У посібнику поєднано математичну галузь із літературною, мистецькою, природознавчою, громадянською, соціальною та здоров'язберезувальною.

Для учнів, учителів, методистів і батьків.

УДК

ISBN

© Прошкуратова Т. С., Пархоменко А. В., 2023
© Видавництво «Грамота», 2023

ДОРОГІ ДІТИ!

Перед вами третя частина навчального посібника з математики. Ви вже вмієте додавати й віднімати в межах другого десятка, знаєте назви компонентів дій додавання і віднімання, розв'язуєте задачі.

У цій частині ви дізнаєтеся про десятковий склад числа, навчитеся додавати та віднімати двоцифрові числа в межах сотні, вивчите одиниці вимірювання маси, місткості та вартості, визначатимете час за годинником, а ще зможете розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка й невідомого зменшуваного та невідомого від'ємника.

Сподіваємося, що вас зацікавлять різноманітні завдання про ваші будні та дозвілля. Ви побуваєте в гостях, у музеях, у цирку, на стадіоні, здійсніте віртуальну подорож у довкілля ваших однолітків у весняний період.

На уроках вас також чекатимуть лабіринти, головоломки, дослідження. Ви знову розфарбовуватимете малюнки, обчислюватимете вирази, розв'язуватимете задачі, працюватимете в групах з однокласниками й однокласницями.

А завершить цю частину посібника невеликий підрозділ «Повторення вивченого», де ви зможете перевірити свої математичні вміння та навички й навіть застосувати їх у різних життєвих ситуаціях. У цьому вам допоможуть батьки та вчителі.

Тож бажаємо вам подорожувати Країною математики з радістю. Успіхів і приємних відкриттів кожному/кожній із вас.

Авторки

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

— Я маю значні успіхи!

— Я маю успіхи!

— Мені потрібна допомога!

— Мені потрібна значна допомога!

Додавання чисел у межах 20. Обчислення виразів за допомогою числового променя. Розв'язування задач

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано додавання.

$$3 + 2 = 5$$

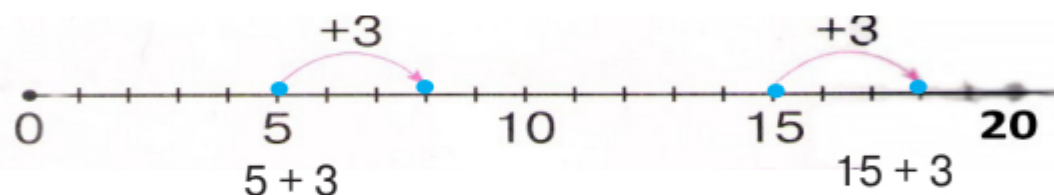
$$13 + 2 = 15$$

Одиниці додаємо до одиниць.

$$3 + 2 = 5 \quad 13 + 2 = 15$$

2. Обчисли вирази, використавши числовий промінь.

$3 + 3 = \square$

$6 + 2 = \square$

$3 + 5 = \square$

$13 + 3 = \square \square$

$16 + 2 = \square \square$

$13 + 5 = \square \square$

3. Обчисли вирази біля правильних тверджень.

$7 + 3 + 1 = \square \square$	Ходять на лижах.
$14 + 2 + 2 = \square \square$	Катаються на ковзанах.
$18 - 2 - 3 = \square \square$	Ліплять із піску паски.
$16 + 4 - 1 = \square \square$	Граються в сніжки.
$18 - 2 - 1 = \square \square$	Ліплять снігову бабу.

4. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, хто з дітей чим любить займатися взимку.

Петро

$12 + 3 = \square \square$

Оля

$14 + 2 = \square \square$

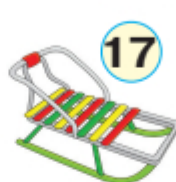
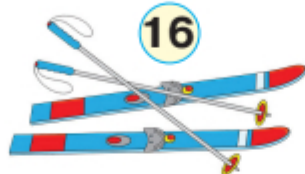
Марк

$11 + 1 = \square \square$

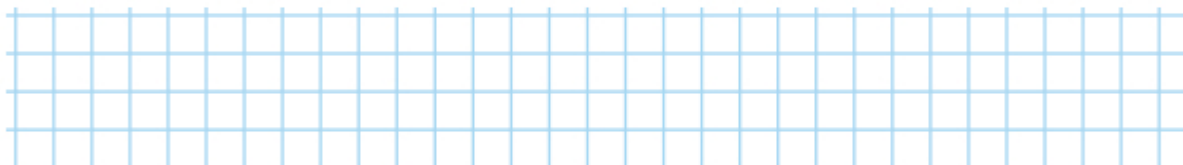
Юля

$15 + 2 = \square \square$

5. Розв'яжи задачу.

На катку було 12 дітей. Потім прийшло ще 2 дітей. Скільки дітей стало на катку?

Завдання для самооцінювання

- Поціль сніжкою у відповідну мішень. З'єднай вираз із його значенням.

$12 + 3 + 2 = \square \square$

$18 - 8 = \square \square$

$19 - 2 - 2 = \square \square$

$19 - 9 = \square \square$

$17 + 2 - 4 = \square \square$

$19 - 5 - 4 = \square \square$

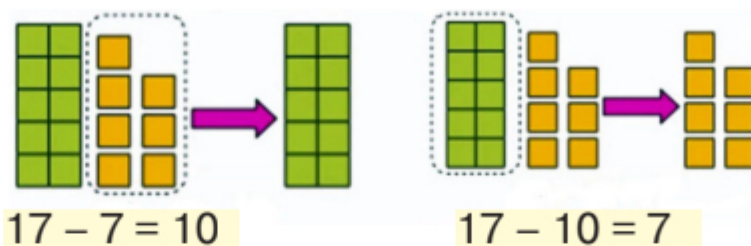
$13 + 4 + 0 = \square \square$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Віднімання в межах 20. Розв'язування задач

1. Розгляньте малюнки. Як виконано віднімання?

Віднімаємо одиниці, залишається десяток.
Віднімаємо десяток, залишаються одиниці.

2. Зменште кожне число на 10 у таблиці (усно).

19	11	18	12	20	15	17
----	----	----	----	----	----	----

3. Обчисли вирази.

$13 - 3 = \square\square$ $14 - 4 = \square\square$ $16 - 6 = \square\square$ $15 - 5 = \square\square$
 $13 - 10 = \square\square$ $14 - 10 = \square\square$ $16 - 10 = \square\square$ $15 - 10 = \square\square$

4. Обчисли вирази біля правильного продовження вірша.

$17 - 1 = \square\square$	Прилетіли снігурі, бо вже зима у дворі.
$7 + 3 = \square\square$	Прилетіли снігурі, бо вже літо у дворі.
$16 - 3 = \square\square$	Взимку снігурі й синички в'яжуть теплі рукавички.
$17 - 1 = \square\square$	Взимку снігурі й синички прилітають до годівнички.

5. Обчисли вирази біля зображення птахів, яких можна побачити взимку у твоїй місцевості.

  $15 - 10 = \square\square$ $16 - 6 = \square\square$ $13 - 3 = \square\square$
  $18 - 8 = \square\square$ $19 - 10 = \square\square$ $12 - 2 = \square\square$

Віднімання в межах 20. Обчислення виразів за допомогою числового променя. Розв'язування задач

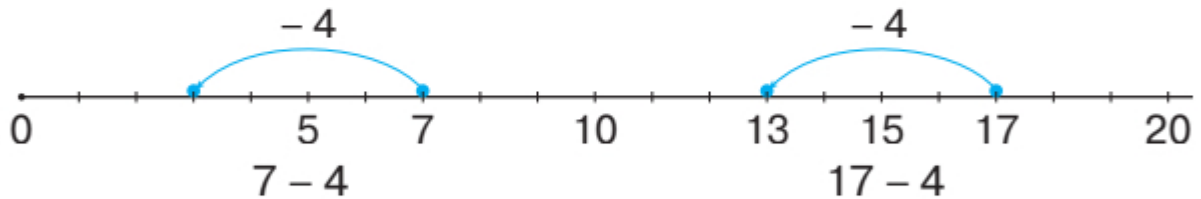
1. Розгляньте малюнки. Як виконано віднімання?

Одиниці віднімаємо від одиниць.

$6 - 2 = 4 \quad 16 - 2 = 14$

2. Виконай обчислення, використавши числовий промінь.

$16 - 2 = \square \square \quad 14 - 4 = \square \square \quad 15 - 3 = \square \square \quad 16 - 6 = \square \square$

3. Обчисли вирази біля зображення одягу, який хлопчик одягне на каток.

	$13 + 3 = \square \square$		$14 + 2 + 1 = \square \square$		$11 + 1 = \square \square$
$14 + 3 - 0 = \square \square$		$12 + 4 = \square \square$			$16 - 5 = \square \square$

4. Обчисли вирази біля правильних тверджень.

$12 + 4 = \square \square$	Для ігор обирай безпечне місце.
$14 + 1 = \square \square$	Для прогулянки обирай зручний одяг і взуття.
$16 - 2 = \square \square$	Не спускайся з гірки на санках, лежачи головою вперед.
$16 + 2 = \square \square$	Можна цілитися сніжками в людей.

5. Обчисли вирази біля зображення тих предметів, якими ти зможеш гратися, залишившись удома без батьків або близьких людей.

$7 + 3 = \square \square$

$12 - 2 + 2 = \square \square$

$14 - 4 = \square \square$

$14 + 2 + 1 = \square \square$

$16 - 3 = \square \square$

$17 - 4 = \square \square$

$18 - 3 = \square \square$

$19 - 4 + 0 = \square \square$

$17 - 2 = \square \square$

6. Розв'яжи задачу.

Оля вирізала з паперу 18 сніжинок, а Уляна — на 2 сніжинки менше. Скільки сніжинок із паперу вирізала Уляна?

Завдання для самооцінювання

• Обчисли вирази.

$10 + 1 = \square \square$

$12 + 1 = \square \square$

$18 - 1 = \square \square$

$15 - 1 = \square \square$

$14 - 2 = \square \square$

$13 + 2 = \square \square$

$14 + 2 = \square \square$

$17 + 3 = \square \square$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Маса. Кілограм

 Масу вимірюють зважуванням.
1 кілограм (1 кг) — одиниця вимірювання.

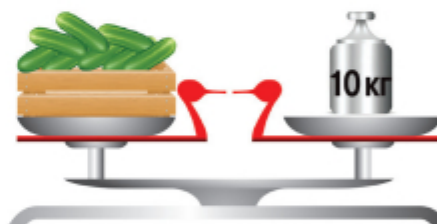
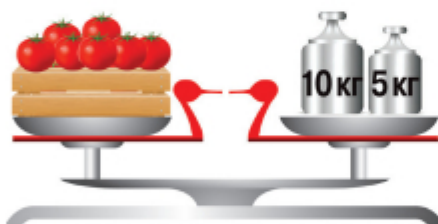
 1. Розгляньте малюнки. Визначте предмет, який найважчий (усно).

 2. Назвіть масу кожної гирі (усно).

3. Розглянь малюнки. Визнач масу ящика помідорів та ящика огірків. Що важче (усно)?

4. Розв'яжи задачі за малюнками.

5. Добери гирі до зазначеної маси продуктів. Запиши.

6. Розв'яжи задачу.

Для святкового столу купили 14 кг картоплі та 2 кг моркви. Визнач масу покупки.

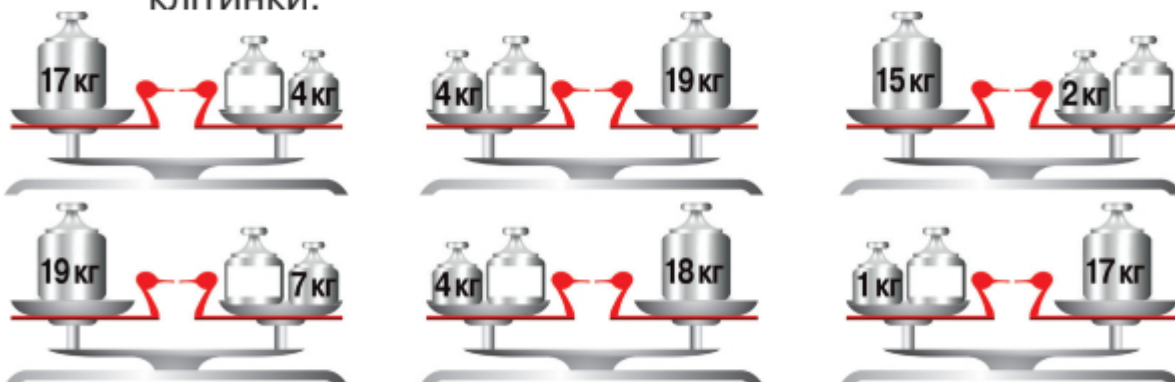

7. «Упакуй» подарункові пакети так, щоб їхня маса була однаковою (за зразком).

Завдання для самооцінювання

- Урівноваж терези. Упиши необхідні числа в порожні клітинки.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Літр — одиниця вимірювання місткості

1 літр (1 л) — одиниця вимірювання місткості.

1. Розгляньте малюнки. Визначте, у якій пляшці найбільше води (усно).

2. Назвіть місткість кожної посудини (усно).

1 л

2 л

3 л

15 л

3. Обчисли вирази біля посудини для рідини.

$6 + 3 - 1 = \square$

$10 - 5 + 2 = \square$

$14 + 2 + 2 = \square \square$

$5 + 4 - 2 = \square$

$6 + 4 - 1 = \square$

$8 - 3 + 1 = \square$

$7 + 1 + 1 = \square$

$9 - 1 - 1 = \square$

4. Обчисли вирази (за зразком).

Зразок

5 л

$\square + \square = \square \square \text{ л}$

$\square + \square = \square \square \text{ л}$

5. Обчисли вирази, заповнивши порожні клітинки.

7 л →

$7 = 2 + \square$
  $7 = 3 + \square$
  $7 = 4 + \square$
  $7 = 1 + \square$

6. Розв'яжи задачу.

У кулері було 10 л води. Кран зіпсувався, і з нього весь час крапає вода. За 1 годину по краплі вилився 1 л води. Скільки літрів води залишиться в кулері через 5 год?

7. Склади й розв'яжи задачі за малюнками.

Залишилося ?

Було 10 л
Налили 3 л

Долили 3 л

Стало ?

Було 7 л

- Чого тебе вчить вислів: «Закрути щільніше кран, щоб не витік океан!»?
- Підготуй повідомлення на тему «Чому потрібно берегти воду?».

8. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся, скільки літрів рідини є в кожній посудині.

 $19 - 8 = \square \square$

 $12 - 2 = \square \square$

 $18 - 7 = \square \square$

 $16 - 3 = \square \square$

 $13 + 4 = \square \square$

9. Логічна задача.

Микола й Роман грали в шахи 2 дні. У перший день вони зіграли 10 партій, на другий день — ще 5 партій. Скільки всього партій зіграв Микола? Скільки партій зіграв Роман? Скільки всього партій зіграли Роман і Микола разом?

Завдання для самооцінювання

- Намалюй свій Подарункомобіль, на якому будуть зображені новорічні подарунки.

- Розглянь малюнок. Обведи найдовшу бурульку **жовтим кольором**, а найкоротшу — **зеленим**. Виміряй довжину бурульок за допомогою лінійки та запиши результати вимірювання.

- 1 — см
- 2 — см
- 3 — см
- 4 — см

Під сніговими бурульками ходити небезпечно!!!

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Узагальнення до розділу

- Заповни таблицю, поставивши в колонках знаки *так* («+») або *ні* («-»).

Я вмію називати числа 11–20.	
Я знаю міру маси 1 кг; міру місткості 1л	
Я вмію додавати й віднімати вирази $17 - 7$, $17 - 10$, $13 + 2$, $16 - 2$.	
Я вмію креслити відрізки поданої довжини.	
Я знаю ознаки зими.	
Я знаю про життя рослин і тварин узимку.	
Я знаю, як зробити безпечним своє дозвілля взимку.	

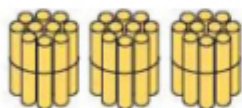

ТИ ВДОМА ТА В ШКОЛІ

Лічба десятками в межах 100

Обчислення виразів у межах 20

- 1. Полічіть, скільки пучків паличок у кожному рядку. А скільки всього паличок (усно)?

3 десятки

30 (тридцять)

4 десятки

40 (сорок)

5 десятків

50 (п'ятдесят)

2. Прочитай назви чисел (за зразком). Запиши їх.

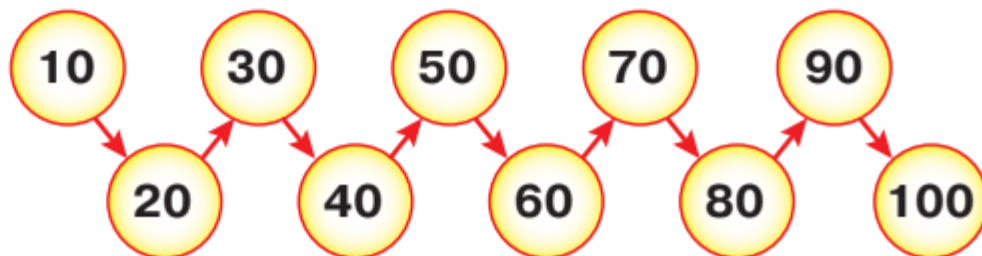
6 десятків — **шістдесят** — 60

4 десятки — _____

5 десятків — _____

7 десятків — _____

3. Полічи десятками (усно).

4. Розгляньте малюнки. Полічіть, скільки десятків предметів зображено (усно).

5. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і дізнаєшся, де ти працюєш, а де проводиш своє дозвілля.

$10 + 4 + 1 = \square \square$

праця

15

$10 + 4 + 2 = \square \square$

$10 + 3 + 3 = \square \square$

дозвілля

16

$19 - 9 + 6 = \square \square$

$14 + 4 - 3 = \square \square$

$17 - 3 + 1 = \square \square$

6. Розв'яжи задачу.

На тарілці було 14 яблук і 3 груші. Про що ти дізнаєшся, коли обчислиш значення виразів?

$$14 + 3 = \square\square \quad 14 - 3 = \square$$

7. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, куди йдуть діти.

$$5 + 3 - 2 + 1 + 10 = \square\square$$

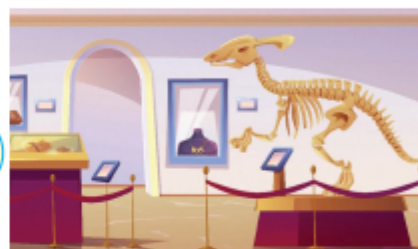

$$8 - 2 + 3 - 4 + 10 = \square\square$$

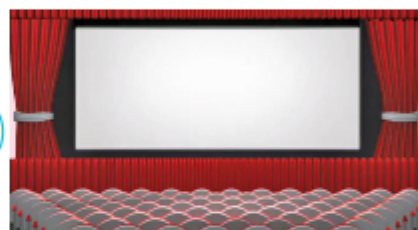

$$4 - 2 + 5 + 2 + 10 = \square\square$$

19

17

15

Завдання для самооцінювання

• Розв'яжи задачу.

У Дмитра було 12 магнітків із зображенням автомобілів. Він подарував Сергію 2 магнітики. Скільки магнітків залишилося в Дмитра?

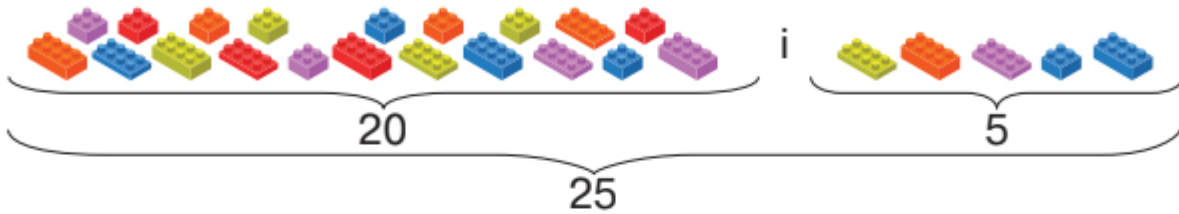
Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Двоцифрові числа. Утворення двоцифрових чисел із десятиків та одиниць

1. Розгляньте малюнки. Розкажіть, яке число утворилося (усно).

число десятиків

25

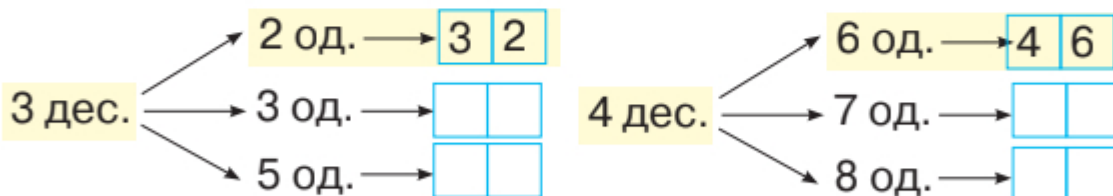
число одиниць

— двоцифрове число

2. Використавши малюнки, утвори числа й запиши їх.

3. Виконай за зразком. Запиши числа в порожні клітинки.

4. З поданих цифр утвори по два двоцифрових числа. Назвіть їх (усно).

5, 2

3, 4

8, 7

5. Назвіть кількість десятиків та одиниць у кожному числі (за зразком).

73 — 7 дес. 3 од.

73, 24, 45, 86, 37, 92, 41, 56, 95, 28, 31, 64, 49, 54.

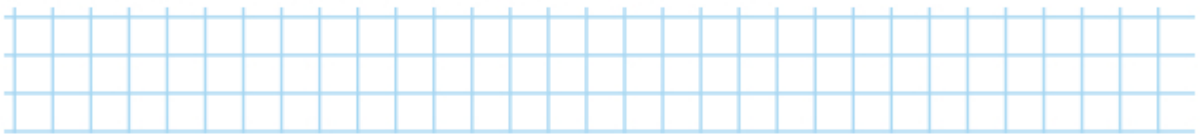
6. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти відшукаєш продовження прислів'я.

$17 + 2$	Людина без сім'ї,
$18 - 3$	Скрізь добре,
$19 - 3$	Дерево тримається корінням,

16	а людина — сім'єю.
19	як птах без пір'я.
15	але вдома найкраще.

7. Розв'яжи задачу.

Мама вишила 12 серветок, а донька — 6 серветок. Скільки серветок вишили мама й донька разом?

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази, і ти дізнаєшся про твої родинні зв'язки з іншими родичами.

мама/тато

$$18 - 4 + 2 = \square \square$$

дядько/тітка

$$12 + 4 + 2 = \square \square$$

внук/внучка

14

брат/сестра

12

син/донька

16

племінник/племінниця

18

дідусь/бабуся

$$10 + 6 - 2 = \square \square$$

брат /сестра

$$14 + 5 - 7 = \square \square$$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

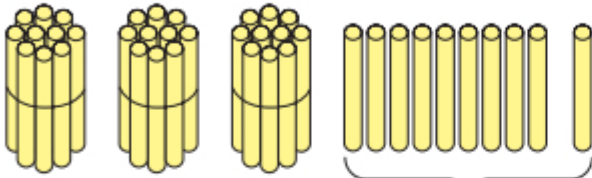

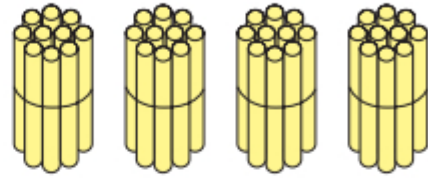
Круглі числа. Додавання і віднімання круглих чисел. Обчислення виразів

1. Розгляньте малюнки. Полічіть, скільки зображено паличок жовтого кольору (усно).

1 десяток

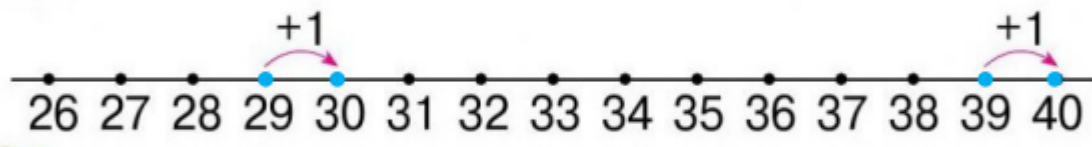
4 десятки, або 40 (сорок)

Числа, які закінчуються на нуль, називають **круглими**.
10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 — це **круглі числа**.

2. Використавши числовий промінь, поясніть, як отримати число 30, число 40 (усно).

3. Визнач із поданих чисел круглі. Обведи їх **зеленим кольором**.

4, 5, 10, 11, 20, 40, 28, 50, 51, 34, 60, 58, 70, 44, 80, 30, 99, 88, 90, 99, 100.

4. Обчисли вирази (за зразком).

$40 + 20 = 60$

$60 + 20 = \square\square$

$80 - 40 = \square\square$

$10 + 80 = \square\square$

$90 - 10 = \square\square$

$40 - 30 = \square\square$

5. Доповни й обчисли вирази. Запиши.

$70 + 20 = \square\square$

$50 + 40 = \square\square$

$10 + 60 = \square\square$

$90 - 20 = \square\square$

$90 - 40 = \square\square$

$\square\square - 60 = \square\square$

$90 - 70 = \square\square$

$90 - \square\square = \square\square$

$\square\square - \square\square = \square\square$

6. Доповни вирази.

$30 + \square\square = 60$

$80 - \square\square = 60$

$\square\square - 10 = 50$

$70 - \square\square = 40$

$50 + \square\square = 100$

$\square\square - 20 = 30$

7. На скільки одне число більше або менше за інше? Упиши.

$30 < 40$ на $\square\square$

$60 > 40$ на $\square\square$

$80 > 50$ на $\square\square$

$20 < 50$ на $\square\square$

$70 < 90$ на $\square\square$

$10 < 30$ на $\square\square$

8. Обчисли вирази біля правил поведінки, яких потрібно дотримуватися в школі.

$30 + 40 = \square\square$	Не заважай навчатися іншим.
$20 + 50 = \square\square$	Піклуйся про власне здоров'я та здоров'я інших.
$50 - 30 = \square\square$	Усі суперечки вирішуй мирним шляхом.

9. Обчисли вирази. Те, що тобі в школі дається легко, — обведи результат **зеленим кольором**, а що складно — **червоним**.

$80 - 20 = \square\square$ Обчислювати вирази.

$60 + 30 = \square\square$ Розв'язувати задачі.

$80 - 40 = \square\square$ Уважно слухати.

$50 + 30 = \square\square$ Користуватися гаджетами.

$90 - 50 = \square\square$ Охайно писати.

$20 + 10 = \square\square$ Малювати.

$40 - 20 = \square\square$ Звертатися по допомогу.

$40 - 30 = \square\square$ Займатися спортом.

$60 - 20 = \square\square$ Допомогати товаришам.

10. Математичний диктант. Розділіться на групи. Виконайте завдання.

Завдання для I групи

1. Підкресліть десятки: 37, 24, 42, 56.
2. Виміряйте та запишіть довжину відрізка (у дм, см).

3. Обчисліть вирази.

$20 + 30 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$50 + 10 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$14 - 2 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$60 + 30 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

Завдання для II групи

1. Підкресліть десятки: 41, 53, 26, 71.
2. Виміряйте та запишіть довжину відрізка (у дм, см).

3. Обчисліть вирази.

$19 + 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$20 + 30 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$13 - 3 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$70 - 20 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

Завдання для III групи

1. Підкресліть десятки: 82, 63, 47, 55.
2. Виміряйте та запишіть довжину відрізка (у дм, см).

3. Обчисліть вирази.

$10 + 20 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$60 + 10 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$40 - 10 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

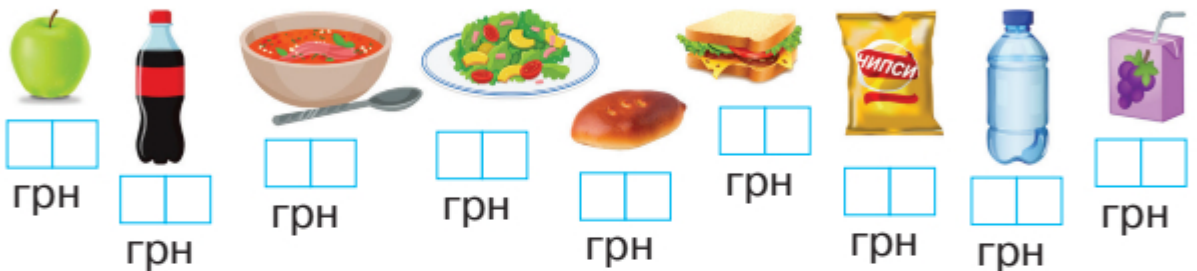
$60 - 20 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

5. Склади задачу на знаходження різниці за малюнком. Запиши розв'язання.

Скільки літрів молока залишилося?

6. Обведи зображення страв і напоїв, які є в шкільній їдальні. Дізнайся їхню ціну й запиши. Запиши кілька випадків чисел на порівняння (за вибором).

Завдання для самооцінювання

- Розв'яжи задачу.

Для приготування борщу в шкільній їдальні кухарю потрібно 8 кг м'яса та 12 кг овочів. Який пакунок він має вибрати? Обведи відповідне зображення й запиши розв'язання.

Відповідь: кг.

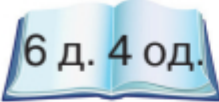
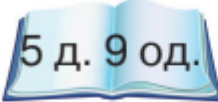
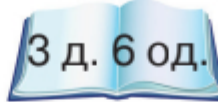

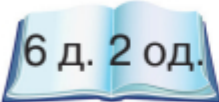
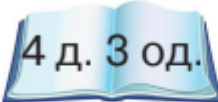
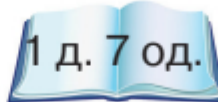
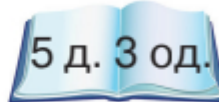
Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

**Розкладання чисел на розрядні доданки.
Задачі на знаходження невідомого доданка**

1. Запиши, скільки сторінок у кожній книжці.

 6 д. 4 од.	 5 д. 9 од.	 3 д. 6 од.	 7 д. 6 од.
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
 6 д. 2 од.	 4 д. 3 од.	 1 д. 7 од.	 5 д. 3 од.
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

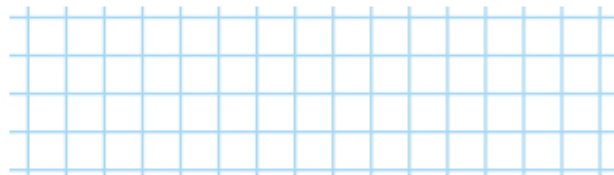

Щоб розкласти двоцифрове число на розрядні доданки, треба його записати сумою круглого й одноцифрового чисел.

36 сторінок — 3 десятки та 6 сторінок.

2. Розклади на розрядні доданки числа, записані на книжках (за зразком).

$$51 = 50 + 1$$

3. Прочитайте задачі та розгляньте їхнє розв'язання. Порівняйте їх.

Для шкільної бібліотеки придбали 20 казок і 30 підручників. Скільки всього книжок придбали? $20 + 30 = 50$

Для шкільної бібліотеки придбали 50 книжок. З них — 20 казок, а решта — підручники. Скільки підручників придбали? $50 - 20 = 30$

Це задача на знаходження суми.
Розв'язуємо дією додавання.

Це задача, у якій треба знайти невідомий доданок за сумою і відомим доданком.
Таку задачу розв'язуємо дією віднімання.

4. Порівняй паперову й електронну книжки. Обчисли вирази біля правильної відповіді.

Паперова книжка

Електронна книжка

Яка книжка важча?	$20 + 30 + 10 =$ <input type="text"/>	$30 - 20 + 10 =$ <input type="text"/>
Яка книжка дорожча?	$50 - 20 + 10 =$ <input type="text"/>	$40 + 10 + 10 =$ <input type="text"/>
Яка книжка виникла раніше?	$60 - 30 + 20 =$ <input type="text"/>	$70 - 40 - 10 =$ <input type="text"/>
У якій книжці краще переглядати ілюстрації?	$50 - 20 - 10 =$ <input type="text"/>	$80 - 30 - 20 =$ <input type="text"/>
Яка книжка вміщує більше творів?	$90 - 40 - 30 =$ <input type="text"/>	$60 - 20 + 10 =$ <input type="text"/>
Яку книжку потрібно заряджати?	$70 - 30 - 20 =$ <input type="text"/>	$80 - 40 + 10 =$ <input type="text"/>

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази біля правильних тверджень.

$60 + 10 + 10 =$ <input type="text"/>	Макулатура — це папір, картон, старі газети.
$20 + 10 + 10 =$ <input type="text"/>	З макулатури виготовляють нові книжки.
$40 + 10 + 10 =$ <input type="text"/>	Здані на перероблення книжки зберігають ліс.
$50 + 20 + 10 =$ <input type="text"/>	У книжках можна загортати сторінки.
$80 - 20 - 10 =$ <input type="text"/>	Читати книжку можна лежачи.
$60 - 20 - 20 =$ <input type="text"/>	Читати книжку треба в добре освітленому приміщенні.

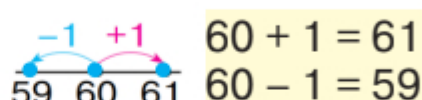
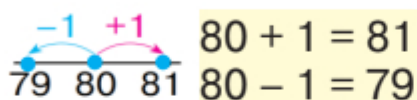
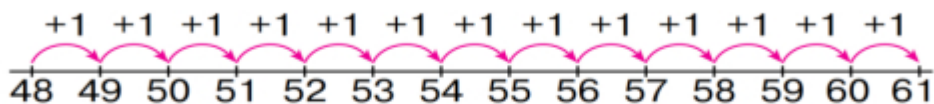
Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

**Утворення попереднього й наступного числа.
Обчислення виразів типу $80 + 1$, $80 - 1$.
Аналіз і порівняння задач**

1. Запам'ятайте, як утворюється попереднє й наступне число, використавши числовий промінь (за зразком).

2. Обчисли вирази. Запиши відповіді в порожні клітинки.

95	+ 1	=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
44		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
78		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
69		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>

100	- 1	=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
55		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
35		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>
86		=	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, які бувають музеї.

Музей іграшок

$49 + 1 = \square \square$

Музей зброї

$70 - 1 = \square \square$

Музей динозаврів

$30 - 1 = \square \square$

Музей мистецтва

$79 - 1 = \square \square$

Музей природи

$59 + 1 = \square \square$

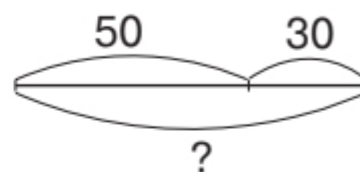
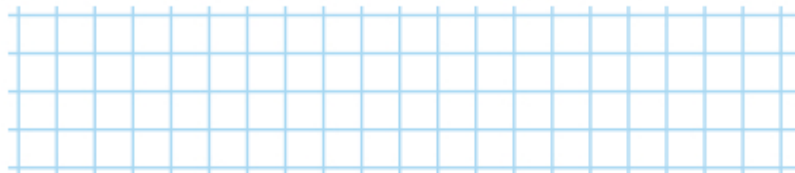
Музей космосу

$89 + 1 = \square \square$

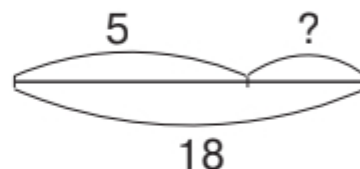
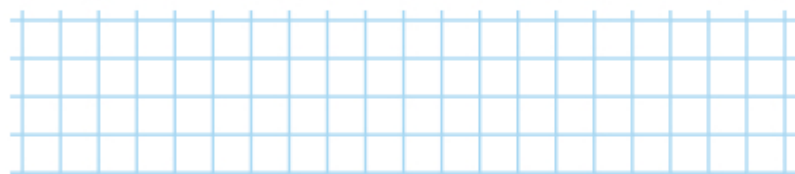

4. Прочитай умови задач. Розглянь схеми до них. Чим вони подібні й чим відрізняються? Що невідомого в кожній задачі? Розв'яжи одну з них.

- Для шкільного музею діти принесли 50 фотографій і 30 малюнків. Скільки всього експонатів принесли діти?

- Для шкільного музею діти принесли 18 експонатів. З них було 5 фотографій, а решта — малюнки. Скільки малюнків принесли діти для шкільного музею?

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, як називають кожний із поданих видів мистецтва.

49

пейзаж

$$70 - 1 = \square \square$$

портрет

$$60 + 1 = \square \square$$

69

натюрморт

$$50 - 1 = \square \square$$

скульптура

$$80 - 1 = \square \square$$

79

61

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

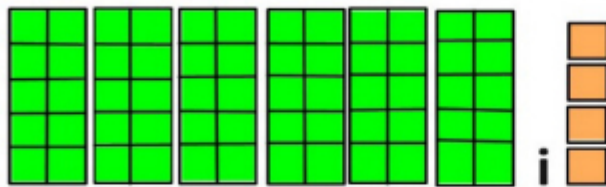

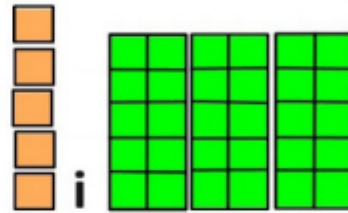
**Додавання виду $60 + 4$, $5 + 30$.
Обчислення виразів. Порівняння чисел**

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як утворюються двоцифрові числа з десятків та одиниць.

$60 + 4 = 64$

$5 + 30 = 30 + 5 = 35$

2. Обчисли вирази.

$+ 5 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $60 + 4 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $+ 3 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$8 + 60 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $+ 40 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $+ 30 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$+ 6 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $70 + 8 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$
 $+ 9 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

3. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, який вид спорту зображено.

$30 + 9 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$50 + 9 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$10 + 8 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

плавання

41

баскетбол

59

стріляба з лука

39

теніс

18

бокс

61

карате

79

$40 + 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

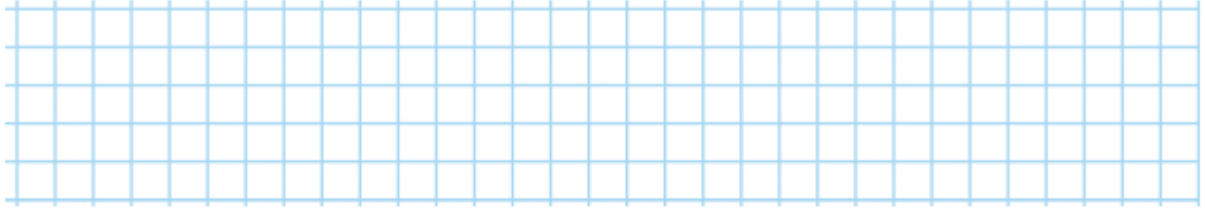
$60 + 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

$80 - 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$

4. Розв'яжи задачу.

Секцію з хокею відвідує 18 дітей, а секцію з фігурного катання — 10 дітей. На скільки більше дітей займається хокеєм, ніж фігурним катанням?

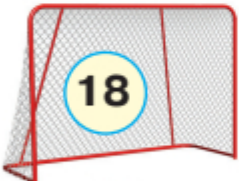

5. Логічна задача. Обчисли вирази. Визнач, які числа «заховалися» за малюнками.

$$50 + \text{шар} = 53 \quad \text{шар} + 40 = \text{ракетка} \quad \text{ракетка} - 1 = \text{чашка}$$
$$40 + \text{шар} = 45 \quad \text{шар} + 20 = \text{клюшка}$$

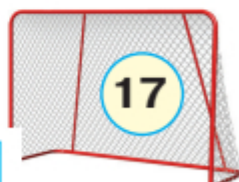
Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази. Забий футбольні м'ячі у ворота.

   $9 - 2 + 10 = \square \square$ $9 - 1 + 10 = \square \square$

  $15 + 4 - 1 = \square \square$ $16 + 1 + 1 = \square \square$

$19 - 2 + 1 = \square \square$ $15 + 1 + 1 = \square \square$

  $10 + 5 + 3 = \square \square$ $10 + 8 - 1 = \square \square$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

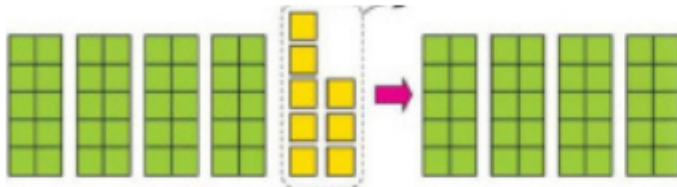

**Віднімання виду $48 - 8$, $48 - 40$.
Обчислення виразів**

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано віднімання.

$48 - 8 = 40$

Коли всі одиниці віднімаємо, залишаються десятки.

$48 - 40 = 8$

Коли всі десятки віднімаємо, залишаються одиниці.

2. Обчисли вирази.

$46 - 6 = \square \square$

$82 - 2 = \square \square$

$94 - 4 = \square \square$

$54 - 50 = \square \square$

$82 - 80 = \square \square$

$94 - 90 = \square \square$

3. Розташуй числа за зростанням. Прочитай речення.

4. **Логічна задача.** Запиши.

3 рідних сестри мають по одному брату. Кожна з них привітала брата з днем народження. Скільки братів отримало вітання?

Grid for writing the answer.

Empty box for writing the answer.

Пам'ятай дні народження рідних і близьких тобі людей.

5. Обчисли вирази біля зображень дітей, які себе правильно поведуть у гостях.

$53 - 3 + 2 = \square \square$

$64 - 60 + 2 = \square \square$

$26 - 5 + 3 = \square \square$

$53 - 50 + 1 = \square \square$

$27 - 7 + 1 = \square \square$

$49 - 8 + 2 = \square \square$

Завдання для самооцінювання

- З'єднай числа у зворотному порядку й допоможи Дмитру додзвонитися до Марії, щоб привітати її з днем народження.

- Упиши в порожні клітинки дні народження рідних.

мама		бабуся	
тато		брат	
дідуся		сестра	

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Числа 91–100. Сотня. Доповнення числових рівностей. Розв'язання задач

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як утворюється сотня, використавши числовий промінь.

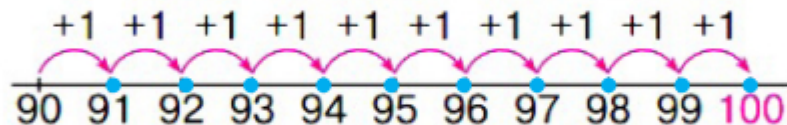
10 зерняток,
або **1 десяток**

10 десятків,
або **100 зерняток**

100 —
це **сотня.**

$99 + 1 = 100$

Десять десятків утворюють нову лічильну одиницю — **СОТНЮ.**

1 сотня = 10 десятків = 100 (сто) одиниць

2. Запиши по порядку всі числа десятого десятка.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Скільки десятків у числі 93? Одиниць? Запиши.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Чи зміниться це число, якщо цифри в ньому поміняти місцями? Запиши число, яке утворилося. Прочитай його.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Упиши пропущені числа.

$$58 = 50 + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} \quad 60 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + 6 \quad 34 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array}$$
$$87 = 80 + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} \quad 15 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + 5 \quad 78 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array}$$

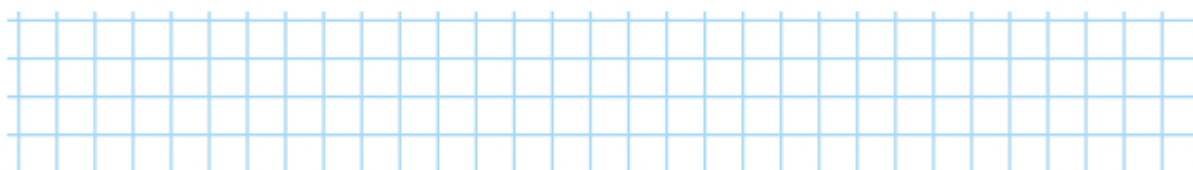
5. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся про тривалість життя кожної тварини.

$$15 - 5 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} \quad 51 - 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} \quad 30 + 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array} \quad 70 + 1 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array}$$

6. Розв'яжи задачу.

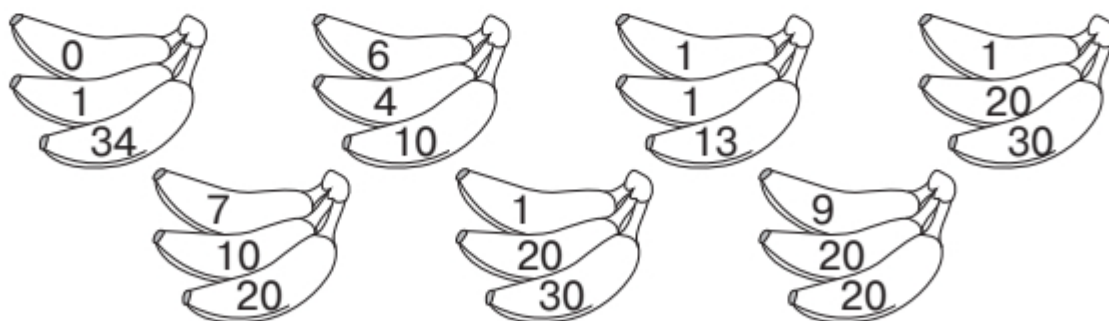
Лосям кожного дня, крім інших кормів, дають 55 кг сіна, а буряків — на 5 кг менше. Скільки кілограмів буряків дають лосям щодня?

Завдання для самооцінювання

Розфарбуй ті в'язки бананів, де сума більша від 30.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

**Сотня. Порівняння чисел у межах 100.
Складання нерівностей. Розв'язання задач**

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як порівнюють числа.

$$100 > 34$$

$$100 > 5$$

Трицифрове число більше, ніж двоцифрове й одноцифрове числа.

2. Порівняй числа. Добери відповідні знаки ($>$; $<$; $=$).

$80 \square 18$

$10 + 5 \square 100$

$30 + 3 \square 3$

$50 \square 100$

$100 + 0 \square 100$

$18 - 1 \square 8$

3. Добери потрібне число, щоб виконати умову.

$68 < \square \square$

$89 > \square \square$

$99 < \square \square \square$

$92 > \square \square$

$18 = \square \square$

$40 = \square \square$

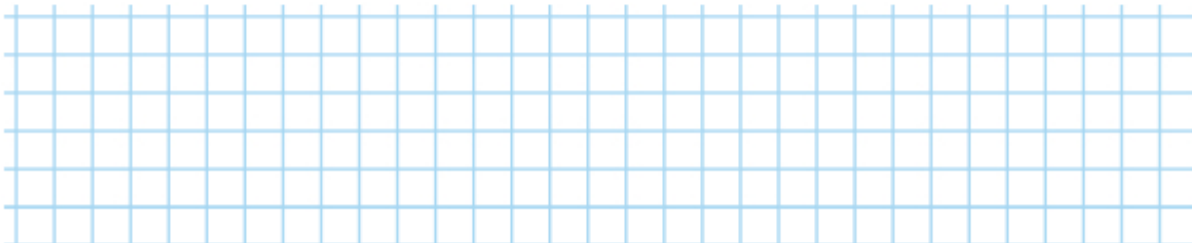
$7 < \square \square$

$34 > \square \square$

$73 = \square \square$

4. Розв'яжи задачу.

У цирку на виставі в першому ряду було 50 дітей, а в другому — на 11 дітей більше. Скільки дітей було в другому ряду?

5. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся про професії людей, які працюють у цирку.

15

ілюзіоніст

$$16 + 3 = \square \square$$

клоун

$$19 - 4 = \square \square$$

акробатка

$$14 + 2 = \square \square$$

дресирувальниця

$$60 - 1 = \square \square$$

білетер

$$14 - 3 = \square \square$$

повітряні гімнасти

$$80 - 1 = \square \square$$

16

19

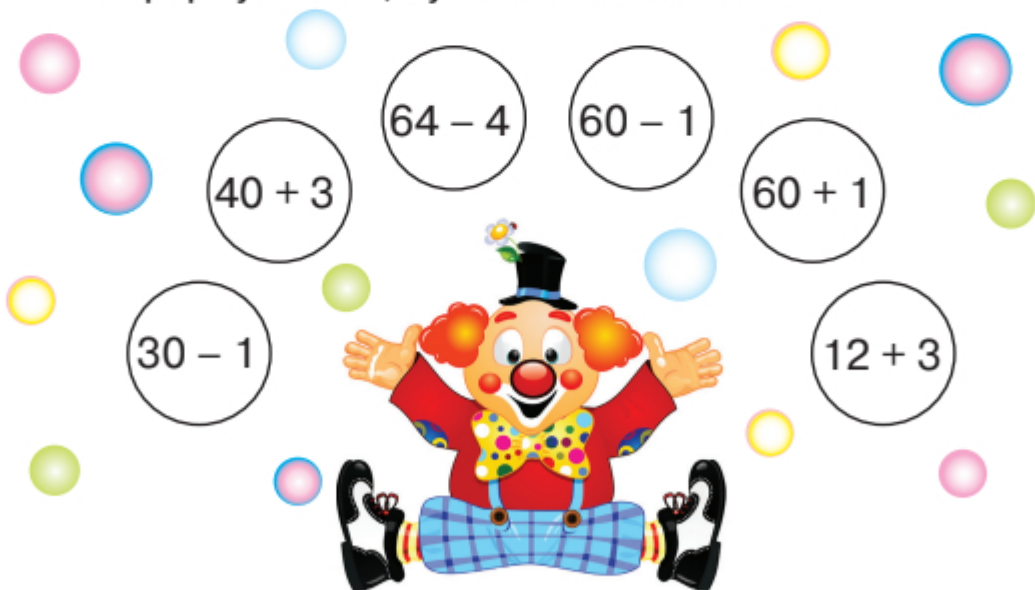

11

Завдання для самооцінювання

- Зафарбуй м'ячі, сума яких більша 30.

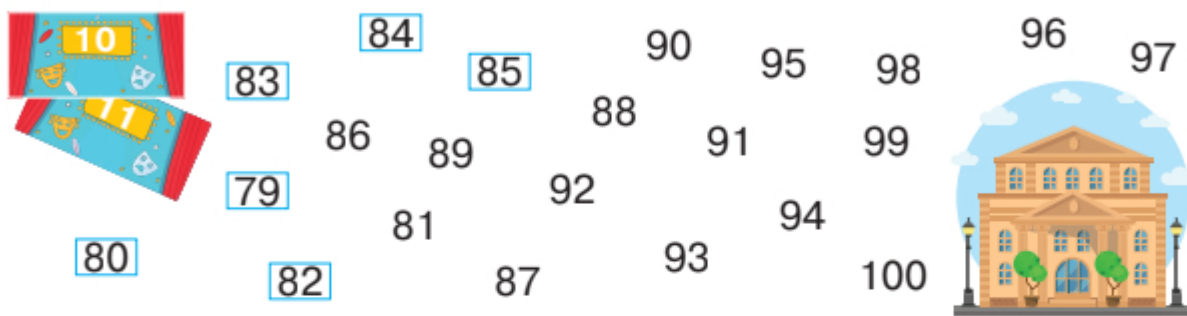
Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Нумерація в межах 100. Обчислення на основі нумерації

1. **Гра «Я йду в театр».** З'єднай числа, починаючи від квитків по порядку, і ти потрапиш до театру.

2. **Завдання на вибір.** Обчисли вирази біля слів, що стосуються теми «Театр».

$60 + 5 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	вистава
$20 + 4 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	парк
$36 - 6 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	актор
$34 - 30 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	аплодисменти

$56 - 6 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	глядач
$80 + 2 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	куліси
$31 - 1 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	антракт
$31 + 30 =$ <input type="text"/> <input type="text"/>	стадіон

3. Розв'яжи задачі.

- У шкільній фільмотеці зберігалося 50 мультфільмів, а пригодницьких фільмів — на 5 більше. Скільки пригодницьких фільмів було в шкільній фільмотеці?

- У театральній касі на виставу продали 70 квитків у партер, а на балкон — на 11 квитків менше. Скільки квитків продали на балкон?

4. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, які бувають види театрів.

$60 + 5 = \square \square$

$80 - 1 = \square \square$

$13 + 4 - 1 = \square \square$

Драматичний

30

Ляльковий

23

Пальчиковий

65

Театр тіней

79

Вертеп

15

Театр опери та балету

16

$38 - 8 = \square \square$

$20 + 2 + 1 = \square \square$

$19 - 8 + 4 = \square \square$

5. Допоможи Попелюшці встигнути на бал. Проведи її до карети. Обчисли вирази та впиши відповіді.

$40 + 2 = \bigcirc + 3 = \bigcirc - 5 = \bigcirc + 7 = \bigcirc - 0 = \bigcirc - 7 = \bigcirc$

Завдання для самооцінювання

Зроби іграшки з допомогою дорослих для пальчикового театру (за зразком).

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

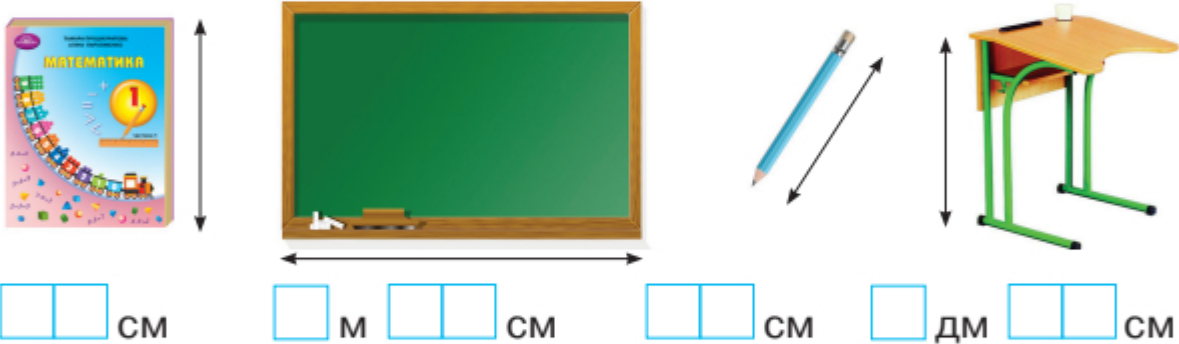
Метр. Вимірювання метром довжини предметів. Співвідношення між одиницями довжини. Іменовані числа

1. Розгляньте малюнки. Розкажіть, що чим можна вимірювати (усно).

2. Виміряй об'єкти, використавши малюнки. Запиши результати вимірювання.

3 см, 1 дм, 4 кг, 2 м — це **іменовані числа**, тому що вони мають «імена».

1 дм = 10 см

10 дм = 100 см = 1 м

3. Порівняй та постав відповідний знак.

1 м 100 см   4 дм 4 см   10 см 10 дм   3 дм 3 см

4. Виміряйте довжину класу, ширину класу, ширину вікна, висоту дверей, довжину класної дошки.

- Якими вимірювальними приладами ви будете користуватися в кожному випадку (усно)?

5. Порівняй іменовані числа (за зразком).

$1 \text{ м} > 10 \text{ см}$

$100 \text{ см} > 10 \text{ см}$

$2 \text{ дм} > 2 \text{ см}$

$20 \text{ см} > 2 \text{ см}$

$1 \text{ м} \square 20 \text{ см}$

$1 \text{ м} \square 40 \text{ см}$

$5 \text{ дм} \square 5 \text{ см}$

$4 \text{ дм} \square 4 \text{ см}$

$1 \text{ м} \square 60 \text{ см}$

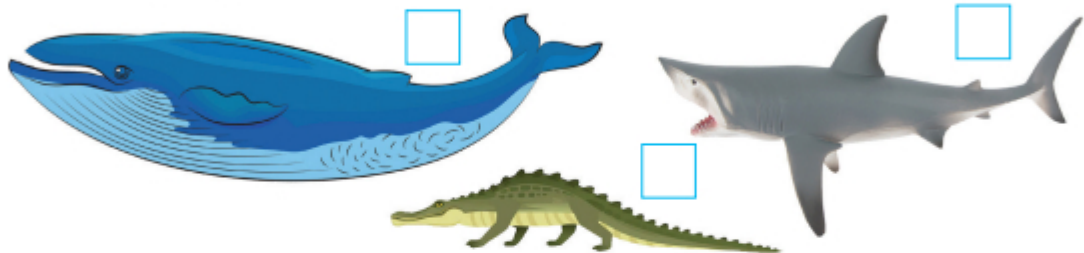
$10 \text{ см} \square 10 \text{ м}$

$1 \text{ м} \square 1 \text{ см}$

$9 \text{ дм} \square 9 \text{ см}$

6. Розв'яжи задачу.

Визнач довжину кожної тварини, якщо відомо, що довжина крокодила — 6 м, акула — на 4 м довша за крокодила, а кит — довший від акули на 20 м.

7. Розв'яжи задачі.

• Висота будинку 12 м, а тополі — 10 м. На скільки треба вирости тополі, щоб вона була вища за будинок?

• На дачі росте 28 кущів і 8 дерев. На скільки більше кущів, ніж дерев, росте на дачі?

Завдання для самооцінювання

• Запиши довжину в дециметрах і сантиметрах (за зразком).

$24 \text{ см} = 2 \text{ дм } 4 \text{ см}$

34 см, 56 см, 41 см, 97 см, 39 см.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Числа 21–100. Розв'язування задач на різницеве порівняння

1. Обчисли вирази під малюнками, на яких зображено працю дітей.

$24 + 1 + 1 = \square \square$

$36 - 6 + 1 = \square \square$

$45 - 5 + 2 = \square \square$

$20 + 2 + 10 = \square \square$

$36 - 30 + 3 = \square \square$

$48 - 8 + 10 = \square \square$

2. Прочитай задачі та визнач їхній вид. Розв'яжи їх.

- На клумбі росло 40 тюльпанів. Восени посадили ще 10 тюльпанів. Скільки тюльпанів стало на клумбі?

- Задача на знаходження суми.
 Задача на знаходження різниці.

- Бабуся спекла 26 пиріжків. Онуки за сніданком з'їли 10 пиріжків. Скільки пиріжків залишилося?

- Задача на знаходження суми.
 Задача на знаходження різниці.

3. Математичний диктант.

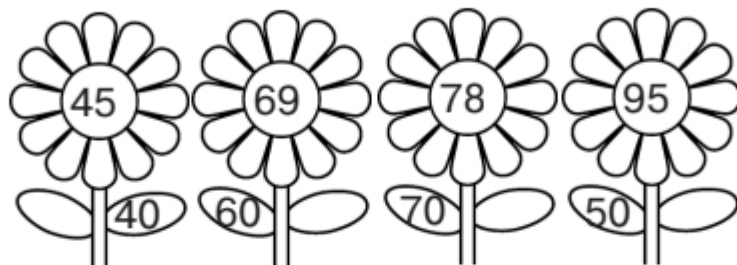
Знайди суму чисел 40 і 8.

Від числа 19 відними 8.

До числа 20 додай 4.

Знайди різницю 32 і 2.

4. Упиши пропущений доданок.

Завдання для самооцінювання

Обчисли вирази. Розфарбуй малюнок за відповідними підказками.

$50 - 30 - 10 = \square$

$68 - 60 = \square$

$54 - 50 = \square$

$42 - 40 = \square$

$50 - 40 + 2 = \square$

$15 - 5 + 7 = \square$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Вартість. Гривня і копійка. Розкладання чисел на доданки. Утворення і запис чисел

100 к. = 1 грн

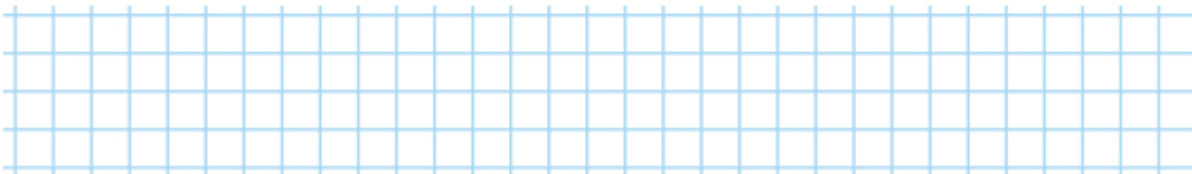
Металеві гроші називають **монетами**, а паперові — **купюрами**.

100 к. = 1 грн   1 грн = 100 к.

1. Монет якої вартості не існує? Закресли.
10 к., 15 к., 50 к., 1 грн, 2 грн, 4 грн, 10 грн.

2. Купюри якої вартості не існує? Закресли.
1 грн, 2 грн, 4 грн, 5 грн, 10 грн, 15 грн, 20 грн, 50 грн, 100 грн.

3. Розв'яжи задачу.
Житній хліб коштує 20 грн, а пшеничний — на 4 грн дорожче. Яка ціна пшеничного хліба?

4. Обчисли вирази.

$50 \text{ к.} + 30 \text{ к.} + 20 \text{ к.} = \square \square$ $20 \text{ к.} + 10 \text{ к.} + 20 \text{ к.} = \square \square$
 $70 \text{ к.} - 50 \text{ к.} - 10 \text{ к.} = \square \square$ $40 \text{ к.} - 10 \text{ к.} - 10 \text{ к.} = \square \square$

5. Обчисли вирази. Визнач, хто на якій купюрі зображений. З'єднай вираз із вартістю купюри.

Михайло Грушевський

$$49 + 1 = \square \square$$

Іван Франко

$$10 + 10 = \square \square$$

Тарас Шевченко

$$99 + 1 = \square \square$$

Іван Мазепа

$$15 - 5 = \square \square$$

Богдан Хмельницький

$$10 - 6 + 1 = \square \square$$

6. Вибери ті речі, які можна купити на 20 грн. Запиши різні варіанти.

4 грн

5 грн

3 грн

7 грн

10 грн

2 грн

15 грн

10 грн

A large grid of blue lines for writing answers.

7. Розв'яжи задачу.

Мама купила книжку за 80 грн і гумку за 5 грн. Скільки грошей вона заплатила за всю покупку?

Grid for solving the problem.

8. Розклади подані числа на розрядні доданки. Упиши пропущені цифри в клітинках.

				
<input type="text"/> + <input type="text"/>	<input type="text"/> + <input type="text"/>	<input type="text"/> + <input type="text"/>	<input type="text"/> + <input type="text"/>	<input type="text"/> + <input type="text"/>

9. Логічна задача.

Марійка має 2 ляльки, 3 яблука, 1 шоколадку, 2 апельсини, 5 персиків та 1 велосипед. Скільки фруктів має Марійка?

Grid for solving the problem.

Завдання для самооцінювання

- Визнач вартість кожного набору смаколиків за вказаною ціною за допомогою виразу.

			
10 грн	2 грн	5 грн	6 грн
			
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Узагальнювальний урок

1. Визнач, хто з ким познайомиться на прогулянці. З'єднай вирази з однаковими результатами.

$12 + 3 + 3 = \boxed{}$

$19 - 3 - 1 = \boxed{}$

$16 + 1 + 2 = \boxed{}$

$15 + 3 + 1 = \boxed{}$

$10 + 2 + 3 = \boxed{}$

$19 - 2 + 1 = \boxed{}$

2. Запиши на кубках пропущені числа. Підкресли в них десятки.

3. Запиши числа 48, 56, 3, 99, 23, 75, 14, 19, 88, 64 від найменшого до найбільшого.

4. Запиши всі можливі двоцифрові числа, використавши цифри 6 і 5.

5. Завдання на вибір. Обчисли вирази біля зображень, на яких діти обрали безпечне місце для прогулянок.

$70 - 10 = \square \square$

$40 + 5 - 1 = \square \square$

$66 - 6 - 10 = \square \square$

$100 - 50 + 20 = \square \square$

$60 + 30 + 8 = \square \square$

$10 + 70 - 1 = \square \square$

6. Розв'яжи задачу.

- На майданчику гралося 15 дітей. До них прийшло ще 4 дітей. Скільки дітей стало на майданчику?

- Зміни умову задачі, щоб її можна було розв'язати дією віднімання.

7. Завдання на вибір. Обчисли вирази біля зображення тих людей, до яких можна звернутися за допомогою, якщо ти заблукав/ заблукала.

$14 + 4 - 5 = \square \square$

$8 + 2 + 8 = \square \square$

$5 + 5 + 5 = \square \square$

8. Обчисли вирази. З'єднай початок прикмети з її продовженням.

$56 + 1 - 2 = \square \square$

Птахи літають низько над водою — .

64 скоро розтане сніг.

$67 - 2 - 1 = \square \square$

Граки прилетіли — .

55 буде дощ.

$83 - 3 + 1 = \square \square$

Ластівки лаштують гнізда — .

81 буде тепло.

9. Обчисли вирази.

$70 - 1 = \square \square$

$66 - 60 = \square \square$

$37 - 7 = \square \square$

$66 - 6 = \square \square$

$58 - 8 = \square \square$

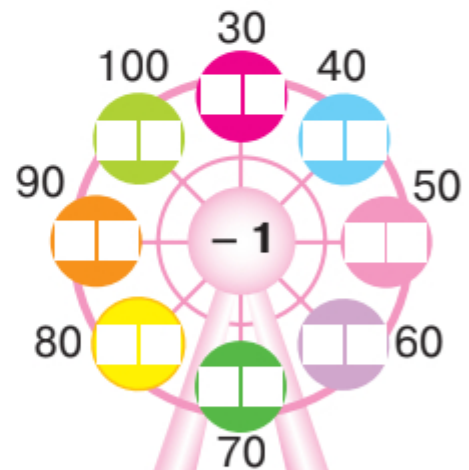
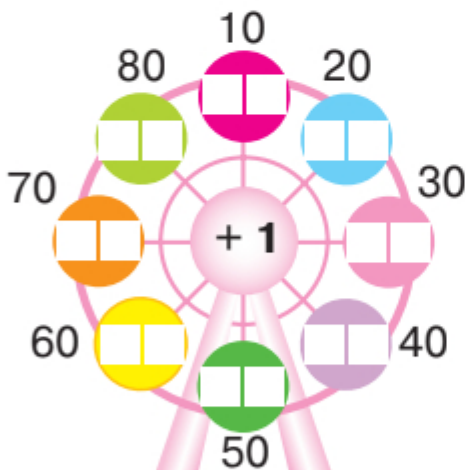
$40 - 1 = \square \square$

$4 + 40 = \square \square$

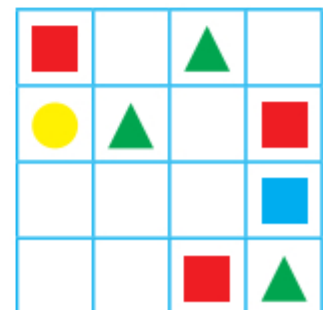
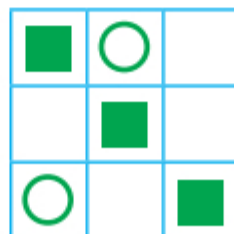
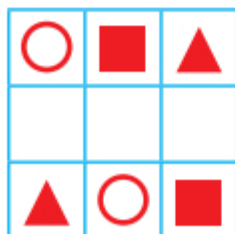
$58 - 50 = \square \square$

$54 - 4 = \square \square$

10. Обчисли вирази. Запиши відповідь у порожні клітинки.

11. Завдання на розвиток логічного мислення. Заповни порожні клітинки.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Узагальнення до розділу

- Заповни таблицю, поставивши в колонках знаки *так* «+» або *ні* «-».

Я вмію рахувати десятками в межах 100.	
Я вмію утворювати двоцифрові числа з десятків та одиниць.	
Я вмію порівнювати, додавати й віднімати круглі числа.	
Я вмію додавати й віднімати вирази $80 + 1$, $80 - 1$, $60 + 4$, $5 + 30$, $48 - 8$, $48 - 40$.	
Я вмію визначати та складати задачі на знаходження невідомого доданка.	
Я знаю міри довжини: метр, дециметр, сантиметр.	
Я вмію перетворювати іменовані числа.	
Я знаю і розрізняю терміни: вартість, ціна.	
Я знаю про цирк, зоопарк, стадіон, музей, магазин і правила поведінки в цих установах.	

ВЕСНА В ДОВКІЛЛІ

Рік. Місяць. Тиждень. Доба. Визначення часу за годинником

Рік має 4 пори й 12 місяців. Дні об'єднують у місяці, місяці — у пори року. Кожна пора року має 3 місяці.

1. З'єднай пори року з їхніми місяцями (за зразком).

Грудень	→	Зима	Січень
Травень		Весна	Квітень
Липень		Літо	Лютий
Вересень		Осінь	Серпень
Листопад			Жовтень
Березень			Червень

1 доба = 24 години   **1 година (год) = 60 хвилин (хв)**

1 тиждень = 7 діб   **1 хвилина (хв) = 60 секунд (с)**

Доба триває **24 год**. Від півночі до полудня час відлічують так: 1 год, 3 год ... 12 год. Від полудня до півночі: 13 год, 17 год ... 24 год.

2. Упиши пропущені дні тижня. Познач, який сьогодні день.

Понеділок, _____, _____, четвер,
п'ятниця, _____, неділя.

3. Виконай дії.

$$1 \text{ тиждень} - 2 \text{ дні} = \boxed{} \text{ днів}$$

$$1 \text{ тиждень} + 4 \text{ дні} = \boxed{} \text{ днів}$$

$$1 \text{ доба} + 5 \text{ год} = \boxed{} \text{ год}$$

$$1 \text{ доба} - 2 \text{ год} = \boxed{} \text{ год}$$

4. Розгляньте малюнок. Назвіть частини доби (усно).

Ранок:
з 6.00
до 12.00

День:
з 12.00
до 18.00

Вечір:
з 18.00
до 24.00

Ніч:
з 24.00
до 6.00

5. Обчисли вирази біля малюнків, якими вимірюють час.

$70 + 2 = \square \square$

$56 - 6 = \square \square$

$64 - 60 = \square \square$

$7 + 30 = \square \square$

На циферблаті годинника є дві стрілки — довга та коротка.

Коротка стрілка вказує на кількість годин, а довга — на кількість хвилин.

За добу коротка стрілка оббігає циферблат 2 рази, а довга 24 рази.

6. Розгляньте малюнки. Назвіть частину доби (усно).

4-та година
ночі

Ранок Ніч

8-ма година
ранку

Ранок Ніч

9-та година
вечора, або
21.00

Вечір День

3-тя година
дня, або 15.00

Вечір День

7. Розв'яжи задачу.

Першого дня майстер відремонтував 15 годинників, а другого дня на 3 годинники менше. Скільки годинників відремонтував майстер другого дня?

Завдання для самооцінювання

- Обведи правильну відповідь.
Одиниця вимірювання місткості — це
А год   **Б** см   **В** л   **Г** грн
Одиниця вимірювання маси — це
А год   **Б** кг   **В** л   **Г** грн
Одиниці вимірювання довжини — це
А м   **Б** кг   **В** л   **Г** дм
- Котру годину показує годинник? Упиши.

- З'єднай варіанти, що мають одне й те ж значення.

1 хв	24 год
7 днів	60 с
1 доба	1 рік
12 міс.	тиждень
6 міс.	16 : 00
4 год	пів року

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Обчислення виразів

1. Досліди, які зміни відбуваються з настанням весни. Обчисли вирази біля правильних тверджень.

$60 + 4 =$ <input type="text"/>	Весною дні довшають, а ночі коротшають.
$48 - 8 =$ <input type="text"/>	З неба падають маленькі сніжинки.
$50 + 3 =$ <input type="text"/>	Починається рух соку в деревах.
$80 + 6 =$ <input type="text"/>	Опадає листя з дерев.
$70 - 8 =$ <input type="text"/>	З'являється трава.

2. Познач на годиннику, як змінюється тривалість дня весною. Познач на циферблаті схід і захід сонця. Полічи тривалість дня в годинах. Запиши.

3. Обчисли вирази. Розташуй результати за зростанням. Прочитай речення.

$$\begin{array}{l} 50 + 5 = \square\square \\ 70 + 2 = \square\square \\ 80 + 5 = \square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 40 + 10 = \square\square \\ 50 + 30 = \square\square \end{array}$$

квітують, красну весну чують! Первоцвіти

55

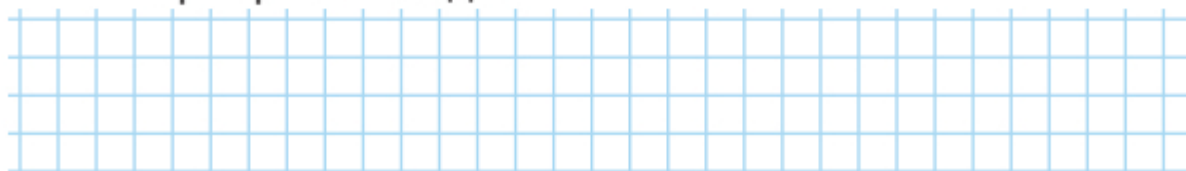
80

72

85

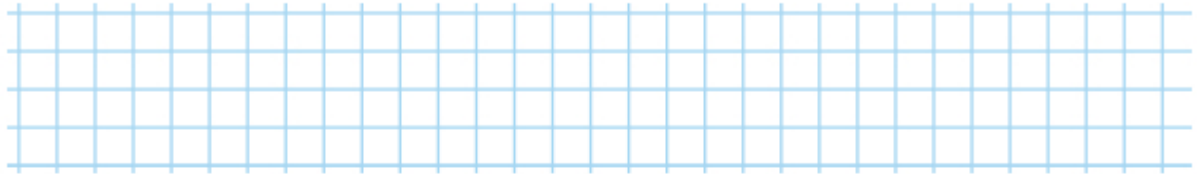
50

4. Склади й розв'яжи задачу на різницеве порівняння про тривалість дня.

5. Розв'яжи задачу.

Для поливання дерев садівник використав 25 відер води, а наступного дня — 30 відер води. Скільки всього відер води використав садівник?

6. Обчисли вирази.

$$20 + 3 = \square\square$$

$$53 - 50 = \square\square$$

$$48 - 8 = \square\square$$

$$50 - 1 = \square\square$$

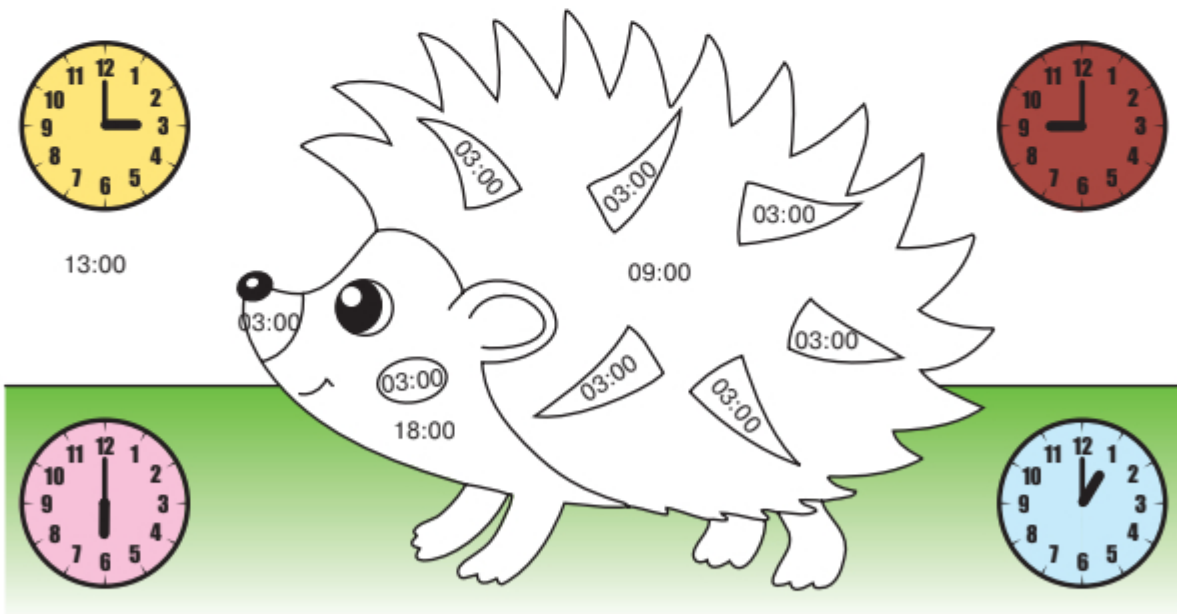
$$40 + 2 = \square\square$$

$$64 - 4 = \square\square$$

Завдання для самооцінювання

Зафарбуйте їжачка відповідно до позначеного часу та кольору годинника.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

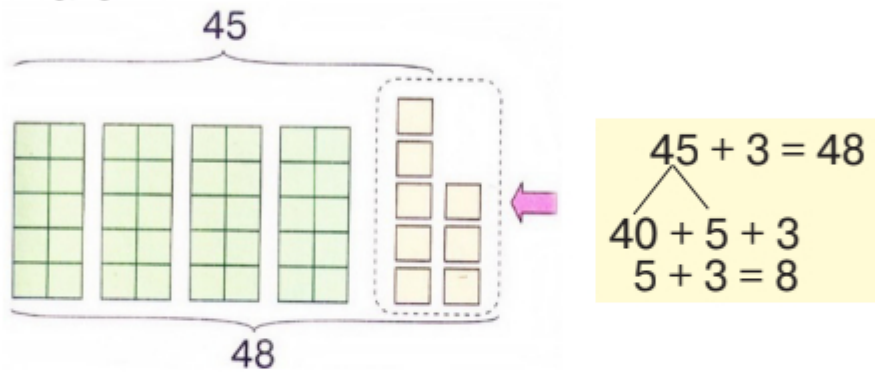

Додавання виразів $45 + 3$. Обчислення виразів за числовою прямою

1. Упиши пропущені числа.

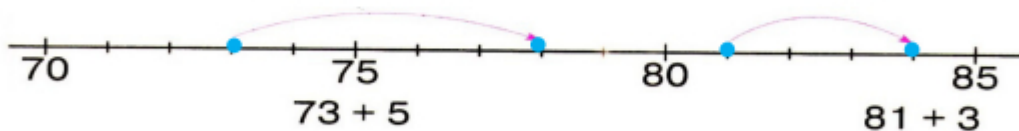

2. Розгляньте малюнок. Запам'ятайте, як виконано обчислення.

Під час додавання виду $45 + 3$ одиниці додаємо до одиниць, а результат додаємо до десятків.

3. Обчисли вирази, використавши числовий відрізок.

4. Запиши кожне з поданих чисел у вигляді суми розрядних доданків 36, 66, 84, 48.

5. Завдання на вибір. Обчисли вирази біля тих об'єктів, які можна побачити у твоєму доквіллі.

				
$17 - 1 = \square\square$	$84 - 4 = \square\square$	$45 + 3 = \square\square$	$4 + 40 = \square\square$	$5 + 20 = \square\square$
				
$56 + 3 = \square\square$	$42 + 4 = \square\square$	$20 - 1 = \square\square$	$84 + 2 = \square\square$	
				
$47 + 1 = \square\square$	$53 + 3 = \square\square$	$80 - 30 = \square\square$	$60 + 2 = \square\square$	
				
			$60 + 6 = \square\square$	

- Поміркуй, чи можна побачити об'єкти, яких немає у твоєму доквіллі, у доквіллі інших людей.

Якщо знайдеш невідомий предмет, у жодному разі не чіпай його. негайно повідом дорослих!

6. Обчисли й запиши вирази.

- Як утворити число 55, якщо маємо число, яке йому передує?

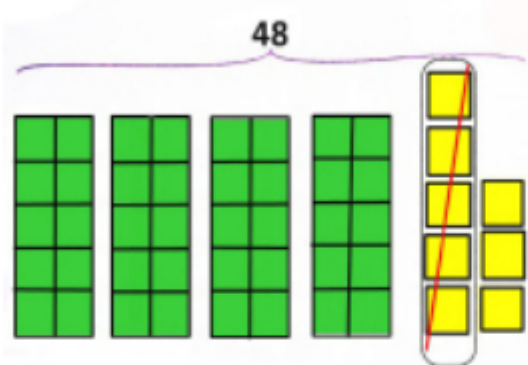

Віднімання виду $48 - 5$. Знаходження довжини ламаної лінії

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано обчислення.

Під час віднімання виду $48 - 5$ одиниці віднімаємо від одиниць, а результат додаємо до десятків.

$$48 - 5 = 43$$

$$8 - 5 = 3$$

2. Поміркуй, навіщо потрібно досліджувати довкілля. Обчисли вирази біля правильних тверджень.

$45 + 2 = \square\square$	Для того, щоб добре спати.
$64 - 3 = \square\square$	Для того, щоб щось змінити.
$56 - 5 = \square\square$	Для того, щоб передбачити зміни в погоді.
$76 - 4 = \square\square$	Для того, щоб дізнатися про ґрунти, рослини та тварин.
$81 + 4 = \square\square$	Для того, щоб знати, як зберегти довкілля.
$98 - 6 = \square\square$	Для того, щоб правильно харчуватися.

3. Обчисли вирази біля тих об'єктів, які знадобляться тобі для дослідження довкілля.

$56 - 2 = \square\square$

$24 - 1 = \square\square$

$47 - 3 = \square\square$

$83 - 1 = \square\square$

$40 - 1 = \square\square$

$96 - 2 = \square\square$

$67 - 1 = \square\square$

$64 - 2 = \square\square$

$59 - 4 = \square\square$

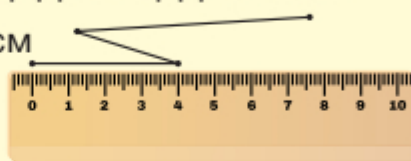
4. Розв'яжи задачу.

Для дослідження довкілля Петро купив у магазині блокнот за 43 грн та олівець за 4 грн. Скільки грошей він витратив?

Щоб знайти довжину ламаної, потрібно виміряти довжину кожної ланки та додати ці довжини.

$$4 \text{ см} + 3 \text{ см} + 6 \text{ см} = 13 \text{ см}$$

5. Знайди довжину ламаної лінії. Побудуй відрізок.

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази. Біля тих явищ, які повторюються завжди, запиши результат **зеленим кольором**, **синім** — те, що може повторитися, а **червоним** те, що ніколи не повториться.

$47 + 2 - 1 = \square \square$	Змінюються пори року.
$64 - 4 + 10 = \square \square$	Річка змінює напрямок течії.
$52 + 3 - 5 = \square \square$	Щовесни прилітають птахи.
$64 - 2 + 1 = \square \square$	Ти йдеш до школи однією і тією ж дорогою.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Обчислення виразів. Задачі на знаходження невідомого від'ємника

1. Обчисли вирази біля тих опадів, яких потребує природа навесні.

$24 + 2 = \square \square$
  $73 - 1 = \square \square$
  $46 + 2 = \square \square$
  $82 + 3 = \square \square$

2. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом. Обведи **зеленим кольором** краплину того дощу, під яким хочеться погуляти.

Лле як із відра.
Сіється, мов крізь сито.

$56 + 2$ $80 - 1$
 $63 + 4$ $19 - 6$
 $72 + 3$ $24 + 2$

67   79   58   13   75   26

3. Обчисли вирази. З'ясуй, які з краплин упадуть на квітку.

$21 + 3$ $91 + 4$ $26 - 2$ $28 - 4$ $30 - 6$ $43 + 5$ $48 - 20 - 4$ $22 + 2$

24

4. Запам'ятайте, як розв'язано задачу.

У майстерні було 18 парасольок. Після того, як майстер кілька парасольок відремонтував, залишилося ще 10. Скільки парасольок відремонтував майстер?

$$18 - 10 = 8$$

Це задача, у якій треба знайти невідомий від'ємник. Таку задачу розв'язують дією віднімання.

5. Упиши потрібне число.

Зменшуване	58	73	65	79	28	14	50	75
Від'ємник								
Різниця	4	2	4	6	2	10	30	20

6. Розв'яжи задачу.

Бабусі треба висадити розсаду помідорів 25 кущів. Після того, як вона кілька кущів висадила, залишилося ще 20 кущів. Скільки кущів помідорів висадила бабуся?

Завдання для самооцінювання

- Дізнайся про кольори веселки та їхню послідовність. Розфарбуй.

$$58 - 4 = \blacksquare$$

$$77 - 2 = \blacksquare$$

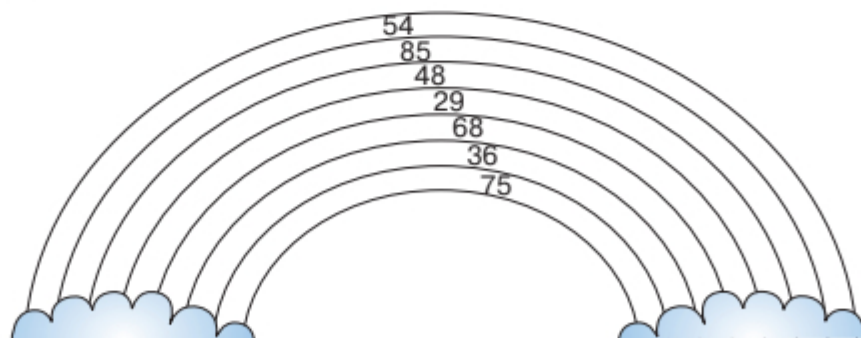
$$66 - 1 = \blacksquare$$

$$34 + 2 = \blacksquare$$

$$65 + 3 = \blacksquare$$

$$25 + 4 = \blacksquare$$

$$45 + 3 = \blacksquare$$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Додавання двоцифрових чисел (45 + 30). Розв'язання задач

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано обчислення.

$$4 \text{ д.} + 3 \text{ д.} = 7 \text{ д.}$$

$$40 + 30 = 70$$

$$45 + 30 = 75$$

Під час додавання виду $45 + 30$ десятки додаємо до десятків і до результату додаємо одиниці.

2. Досліди, як у твоєму довірлі доглядають за рослинами навесні. Обчисли вирази. Познач правильне твердження.

$$54 + 30 = \square \square$$

Білять дерева.

$$42 + 20 = \square \square$$

Розпушують ґрунт.

$$67 + 30 = \square \square$$

Поливають дерева.

$$27 + 40 = \square \square$$

Саджають молоді дерева.

3. Обчисли вирази, і ти дізнаєшся вік кожної рослини.

$$29 - 8 = \square \square$$

$$23 + 12 = \square \square$$

$$28 - 5 = \square \square$$

4. Обчисли вирази біля тих квітів, які весною цвітуть на клумбах твого міста/села.

$$56 + 20 = \square \square$$

$$56 + 2 = \square \square$$

$$47 + 40 = \square \square$$

$$28 + 50 = \square\square$$

$$34 + 50 = \square\square$$

$$85 + 3 = \square\square$$

5. Розв'яжи задачі.

- Для озеленення парку привезли 25 кленів і 30 лип. Скільки всього дерев привезли для озеленення парку?

6. Доповни умову. Розв'яжи задачу.

- На ділянці посадили 35 кущів смородини, а малини — на 10 кущів_____. Скільки кущів малини посадили на ділянці?

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази біля правильних тверджень.
Рослинам для життя треба

$$40 - 1 = \square\square \quad \text{світло}$$

$$50 + 20 = \square\square \quad \text{вода}$$

$$36 + 3 = \square\square \quad \text{цукерки}$$

$$69 + 1 = \square\square \quad \text{тепло}$$

$$54 + 2 = \square\square \quad \text{книжки}$$

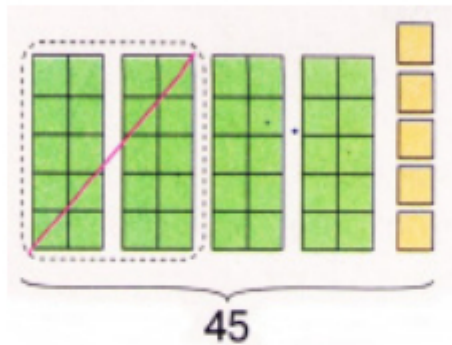
$$43 + 20 = \square\square \quad \text{поживні речовини}$$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Віднімання двоцифрових чисел (45 – 20). Обчислення виразів. Складання і розв'язання задач на різницеve порівняння

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано обчислення.

$$4 \text{ д.} - 2 \text{ д.} = 2 \text{ д.}$$

$$40 - 20 = 20$$

$$45 - 20 = 25$$

Під час віднімання виду $45 - 20$ десятки віднімаємо від десятків і до результату додаємо одиниці.

2. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся про особливості певних груп тварин.

$74 - 20 = \square \square$	звірі 42	тіло вкрите шерстю
$52 + 2 = \square \square$		малят народжують живими
$83 - 20 = \square \square$	птахи 54	тіло вкрите пір'ям
$74 - 20 = \square \square$		відкладають яйця
$62 + 1 = \square \square$	комахи 63	тіло складається з трьох частин
$82 - 40 = \square \square$		мають шість ніг

3. Розв'яжи задачу.

З однієї пасіки зібрали 45 кг меду, а з другої — на 20 кг менше. Скільки кілограмів меду зібрали з другої пасіки?

4. Склади й розв'яжи задачу на різницеве порівняння. Що можна купити в зоомагазині?

40 грн

85 грн

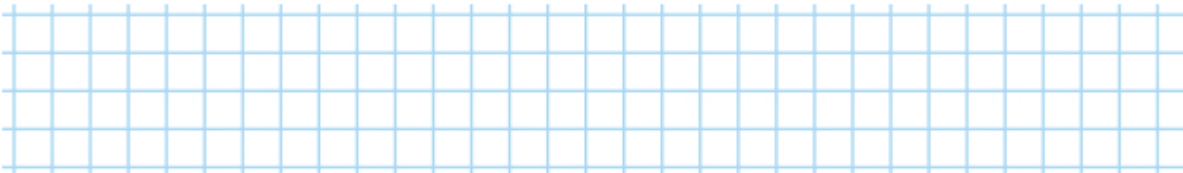
30 грн

45 грн

70 грн

5. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, до якого вулика кожна з бджіл несе нектар. З'єднай лініями (за зразком).

$$15 + 2 = \square \square$$

$$100 - 1 = \square \square$$

$$99 + 1 = \square \square$$

$$55 + 4 = \square \square$$

$$38 + 1 = \square \square$$

$$3 + 42 = \square \square$$

Завдання для самооцінювання

- Зроби бджолу з пластиліну.

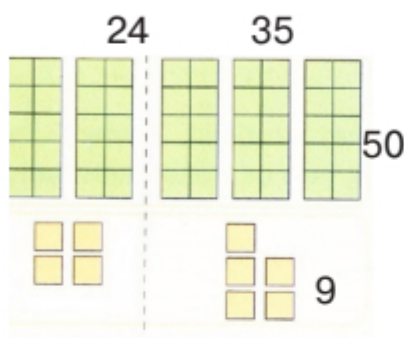
Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Додавання двоцифрових чисел (24 + 35). Обчислення виразів. Розв'язання задач

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як винонано обчислення.

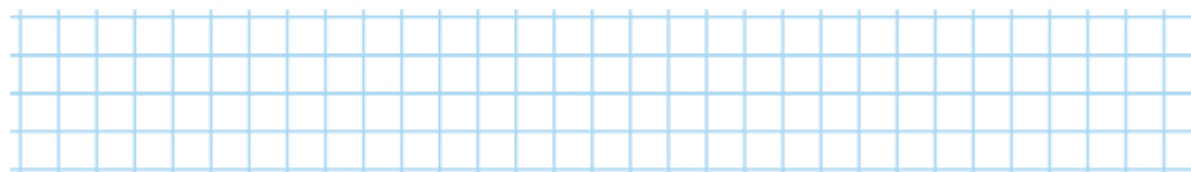
Десятки додаємо до десятків, одиниці додаємо до одиниць. Знайдені суми додаємо.

$$24 + 35 = \underbrace{20 + 30}_{50} + \underbrace{4 + 5}_9 = 50 + 9 = 59$$

2. Обчисли вирази (за зразком).

$$34 + 42 = \underbrace{30 + 40}_{70} + \underbrace{4 + 2}_6 = 70 + 6 = 76$$

67 + 31 = 76 + 13 = 51 + 23 = 23 + 54 =

3. Чим займаються діти у весняному довіллі? Обчисли вирази. Познач правильні твердження.

45 + 21 = ____ ____	граються	☐
53 + 32 = ____ ____	літають	☐
64 + 13 = ____ ____	ходять на лижах	☐
78 + 21 = ____ ____	змагаються	☐
27 + 12 = ____ ____	сваряться	☐
64 + 21 = ____ ____	катаються на роликах	☐
24 + 32 = ____ ____	миряться	☐
42 + 15 = ____ ____	їздять на велосипеді	☐
25 + 12 = ____ ____	катаються на санях	☐

- Які умови потрібні для організації відпочинку дітей з особливими потребами. З'ясуй, чи створені вони у твоєму довкіллі.

4. Розв'яжи задачу.

Для озеленення міста учні й учениці 1-А класу висадили 20 кущів квітів, а учні й учениці 2-А класу — 35 кущів. Скільки кущів квітів висадили учні й учениці обох класів?

- Зміни запитання задачі, щоб її можна було розв'язати дією віднімання.

5. Обчисли вирази біля зображення дітей, які дбають про навколишнє середовище.

$25 + 33 = \boxed{}$

$64 + 21 = \boxed{}$

$43 + 22 = \boxed{}$

Завдання для самооцінювання

- Обчисли вирази біля тверджень, які є правильними.

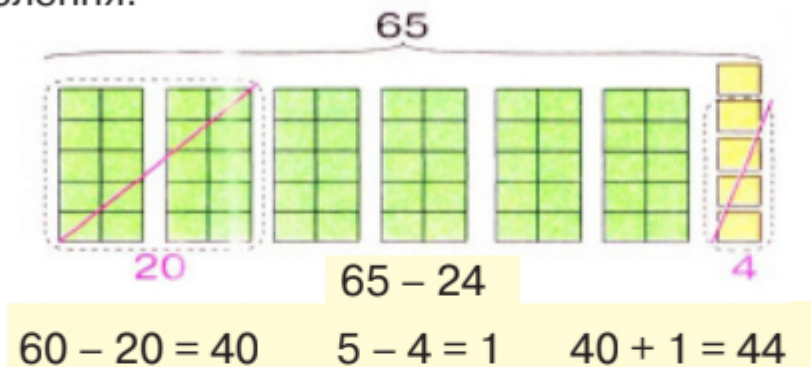
$47 + 22 = \boxed{}$	Під Дніпром є тунель.
$43 + 15 = \boxed{}$	За школою готують запуск космічної ракети.
$65 + 14 = \boxed{}$	Кругла кришка каналізаційного люка ніколи не провалиться всередину самого люка.
$53 + 15 = \boxed{}$	Гілка дерева ніколи не відновиться.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Віднімання двоцифрових чисел виду 65–24. Розв'язання задач

1. Розгляньте малюнки. Запам'ятайте, як виконано обчислення.

Десятки віднімаємо від десятків, одиниці віднімаємо від одиниць. Знайдені різниці додаємо.

2. Обчисли вирази (за зразком).

$$\begin{array}{r} 65 - 23 = 42 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \text{ д. } 2 \text{ од.} \end{array}$$

$37 - 11 = \square \square$

$56 - 13 = \square \square$

$64 - 21 = \square \square$

$68 - 23 = \square \square$

3. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, як правильно сортувати сміття.

- З'ясуй, що треба зробити з батарейками, які не пра-

$88 - 12 = \square \square$

$96 - 32 = \square \square$

$22 + 12 = \square \square$

$31 + 12 = \square \square$

$58 - 24 = \square \square$

$88 - 33 = \square \square$

$23 + 32 = \square \square$

$75 - 11 = \square \square$

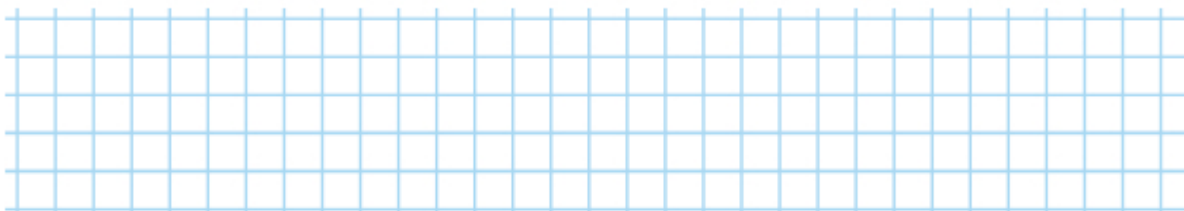

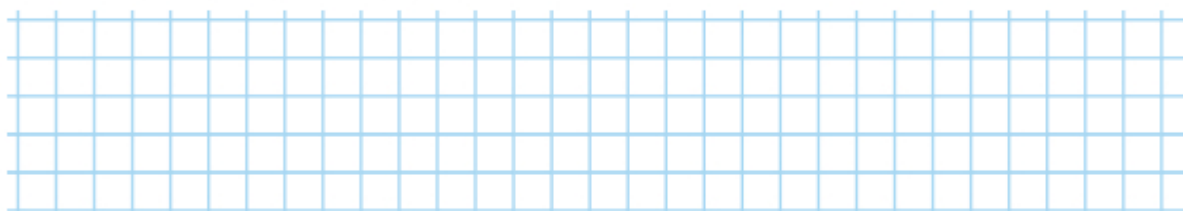

4. Розв'яжи задачу.

До дня довкілля учні й учениці 1-Б класу виготовили листівки. Після того як переходим і родичам роздали 40 листівок, у них залишилося 12. Скільки листівок виготовили першокласники?

- Зміні запитання задачі, щоб її можна було розв'язати дією віднімання.

5. Розв'яжи логічні задачі.

- На гілці сиділо кілька пташок. Після того як 4 пташки полетіло, на гілці залишилося на 2 пташки більше, ніж полетіло. Скільки пташок сиділо на гілці?

- До берега пливли 2 великі качки та 4 малі. А назустріч їм пливли ще 5 великих качок. Скільки качок пливло до берега?

- Метелик, бджола й сонечко сіли на 3 різні квітки: ромашку, троянду та маківку. Метелик сів не на маківку, бджола сіла не на ромашку й не на маківку. З'єднай квітку та комашку.

Узагальнювальний урок

1. Розглянь листівку. Упиши замість виразу відповідне слово.

$$47 + 22 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array} \text{ — люди}$$

$$96 - 13 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array} \text{ — Землю}$$

$$63 + 14 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array} \text{ — планету}$$

2. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся, на що скаржаться тварини.

$$53 + 3$$

$$25 + 20$$

$$73$$

$$37$$

$$53 + 23$$

$$65 - 20$$

$$59 - 3$$

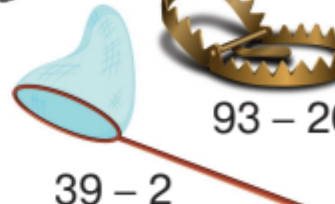
$$45$$

$$76$$

$$56$$

$$39 - 2$$

$$93 - 20$$

3. Обчисли вирази.

$$46 + 2 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$49 - 3 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$58 - 4 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$36 + 20 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$36 - 20 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$54 + 30 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$36 + 23 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$48 - 21 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$53 + 12 = \begin{array}{|c|c|} \hline & \\ \hline \end{array}$$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Узагальнення до розділу

- Заповни таблицю, поставивши в колонках знаки так «+» або ні «-».

Я вмію визначати час за годинником.	
Я вмію обчислювати вирази $45 + 3$, $48 - 5$.	
Я вмію обчислювати вирази $45 + 30$, $45 - 30$.	
Я вмію обчислювати вирази $43 + 23$, $44 - 23$.	
Я вмію розв'язувати задачі на знаходження невідомого доданка, від'ємника, зменшуваного.	
Знаю про зміни у весняному доквіллі.	
Знаю, як живуть тварини, рослини та люди у весняному доквіллі.	
Умію і зможу сам/сама дбати про доквілля.	
Умію сортувати сміття.	
Знаю, як людина впливає на доквілля.	

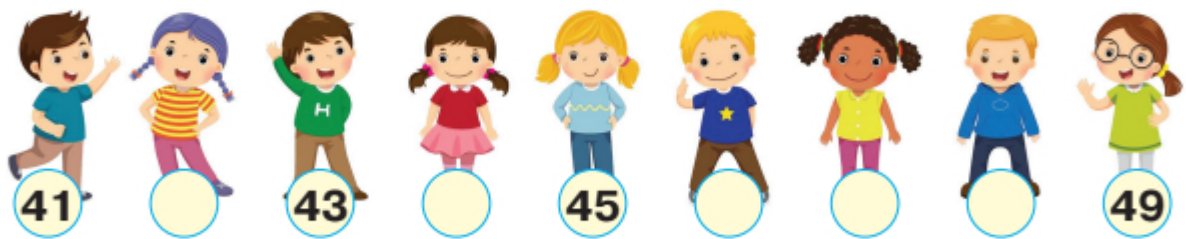
ЗДРАСТУЙ, ЛІТО!

Нумерація чисел у межах 100. Задачі на знаходження суми та різниці. Обчислення виразів

1. Обчисли вирази біля ознак літа.

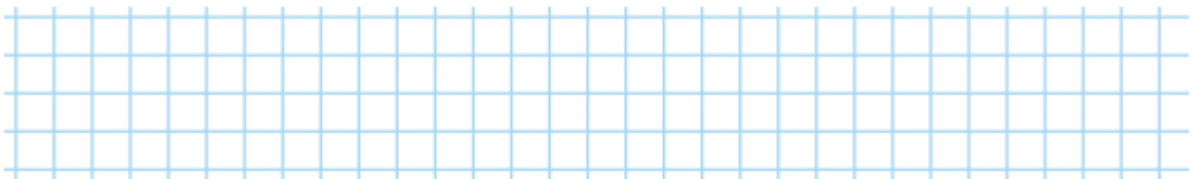
$36 + 22 = \square\square$	Дорослі та діти відпочивають на морі.
$54 + 13 = \square\square$	Достигають вишні й суниці.
$23 + 42 = \square\square$	Жовте листя опадає на землю.
$67 - 23 = \square\square$	Дні довгі, а ночі короткі.
$84 - 21 = \square\square$	Ночі довгі, а дні короткі.
$58 - 32 = \square\square$	Нестерпно пече сонце.

2. Діти в оздоровчому таборі готуються до змагань «Веселі старти». Запиши, які номери учасників/учасниць ще не вийшли на змагання.

3. Запиши числами.

Двадцять сім, шістдесят три, сімнадцять, дев'яносто чотири, п'ятдесят шість, сто.

4. Підкресли розряд одиниць.

36 54 22 63 78 84 92

5. Підкресли розряд десятків.

67 84 96 52 43 32

6. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом, і ти дізнаєшся про улюблені заняття кожної дитини.

$63 + 2 = \square\square$ (75)
  $86 - 3 = \square\square$ (83)
  $77 - 2 = \square\square$
  $53 + 4 = \square\square$ (65)

7. Склади та розв'яжи задачу за малюнком.

Купили $\left. \begin{array}{l} 15 \text{ кг} \\ 12 \text{ кг} \end{array} \right\} ?$

8. Розв'яжи задачу.

У господині було 75 грн. На покупку вона витратила 62 грн. Скільки грошей у неї залишилося?

Завдання для самооцінювання

• Обчисли вирази. Запиши.

$$36 + 22 = \square\square$$

$$84 - 12 = \square\square$$

$$67 - 22 = \square\square$$

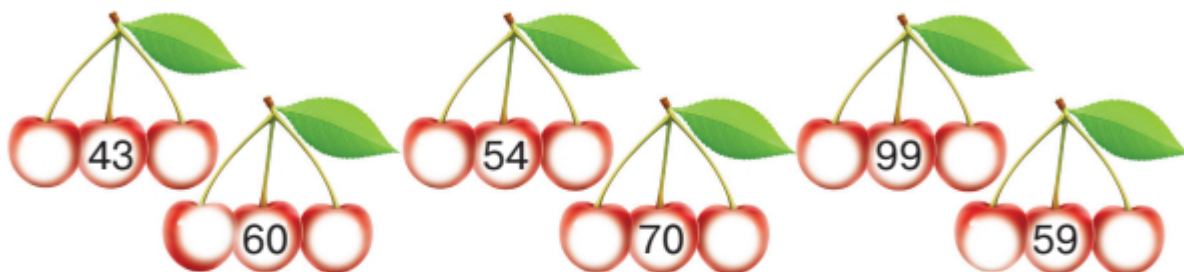
$$54 + 15 = \square\square$$

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

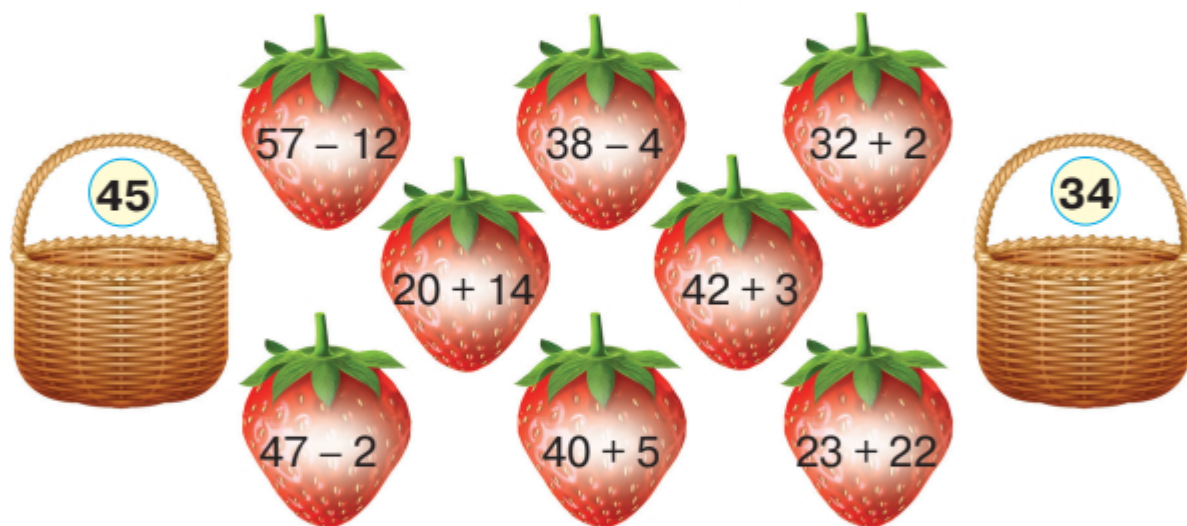

**Обчислення виразів. Міри місткості та маси.
Задачі на збільшення і зменшення числа на
кілька одиниць. Задачі на різницеve порівняння**

1. Назви та впиши «сусідів» чисел.

2. Обчисли вирази. З'єднай їх із результатом.

3. Дайте відповіді на запитання, обравши правильну відповідь.

Масу вимірюють у

- метрах
- літрах
- кілограмах
- гривнях

Місткість вимірюють у

- метрах
- літрах
- сантиметрах
- кілограмах

4. Запиши числом вартість кожної покупки.

5. Що можна придбати на пляжі за 100 грн? У яких випадках покупець отримає решту й скільки?

25 грн

45 грн

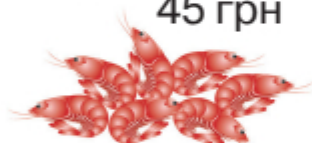
35 грн

35 грн

20 грн

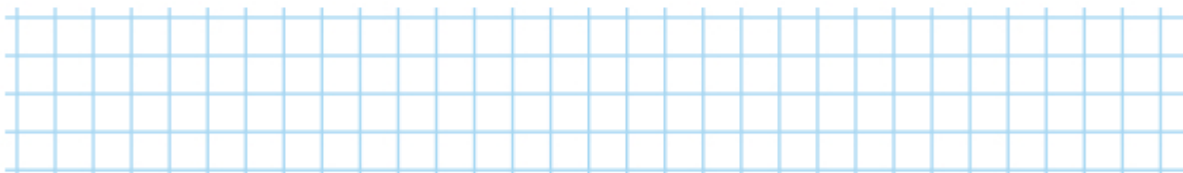
40 грн

30 грн

50 грн

Завдання для самооцінювання

• Запиши невідомі числа.

Доданок		13	36	41	8	32
Доданок	23					
Сума	45	84	88	92	99	68

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

Обчислення виразів. Розв'язання задач. Одиниці довжин. Геометричні фігури

1. Доповни рівності.

$$1 \text{ м} = 4 \text{ см} + \boxed{} \boxed{} \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ см} + \boxed{} \boxed{} \text{ см}$$

2. Добери знаки (<; >; =).

$$1 \text{ м} \bigcirc 40 \text{ см}$$

$$2 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$$

$$2 \text{ дм} \bigcirc 2 \text{ см}$$

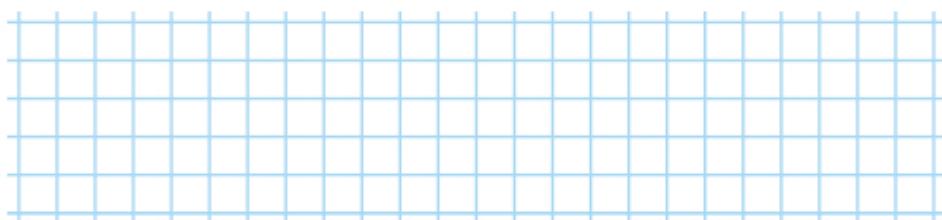
$$60 \text{ см} \bigcirc 6 \text{ дм}$$

$$5 \text{ дм} \bigcirc 5 \text{ см}$$

$$1 \text{ м} \bigcirc 10 \text{ дм}$$

3 Розв'яжи задачі.

- Для змагань повітряних зміїв купили моток стрічки. Після того як 20 м відрізали, залишилося всього 45 м. Скільки метрів стрічки було в мотку спочатку?

- Від озера до дачі — 60 м, а від дачі до зупинки — 40 м. Яка відстань від озера до зупинки?

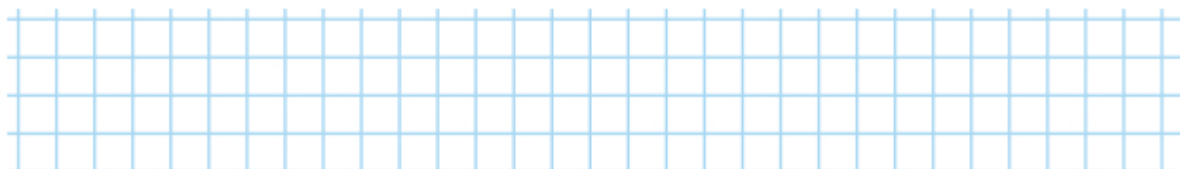
60 м

40 м

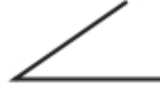

- На скільки більше метрів від дачі до зупинки, ніж від дачі до озера?

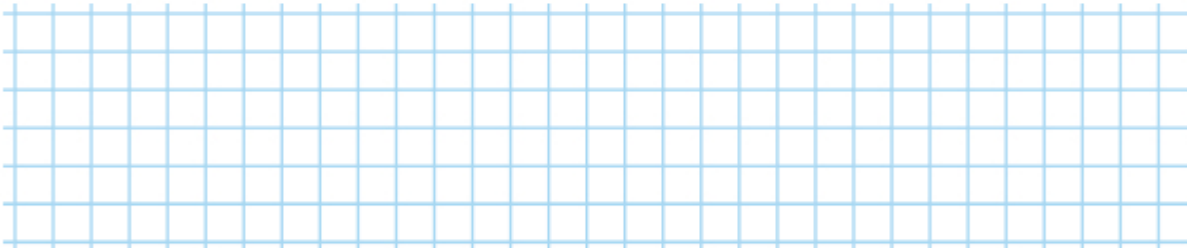

4. З'єднай назву геометричної фігури з її зображенням.

точка					ламана
відрізок					піраміда
промінь					конус
прямокутник					циліндр
квадрат					коло
трикутник					куб
					кут

5. Логічна задача.

Софія прокидається о 7-й год, а Максим — о 8-й год.
На скільки хвилин більше спить Максим?

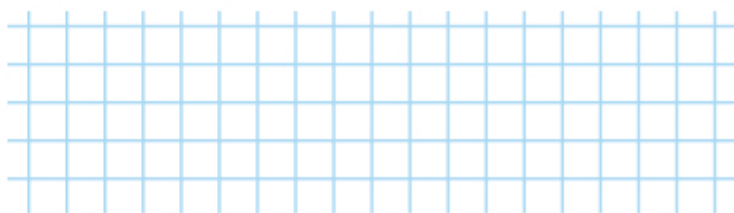

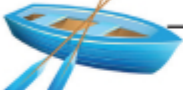
6. З'єднай покупку та її вартість.

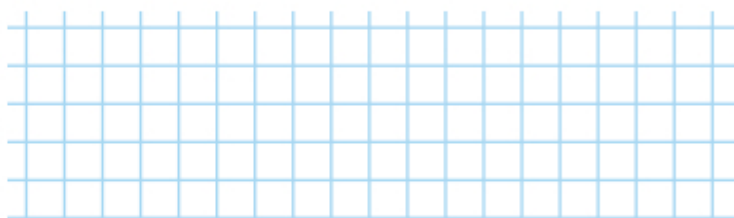
			
	5 грн		
		18 грн	
	4 грн		6 грн
			

7. Склади й розв'яжи задачі.

 — 22
 — ?
 } 45

 — 22
 — 47
 } на ? >

Завдання для самооцінювання

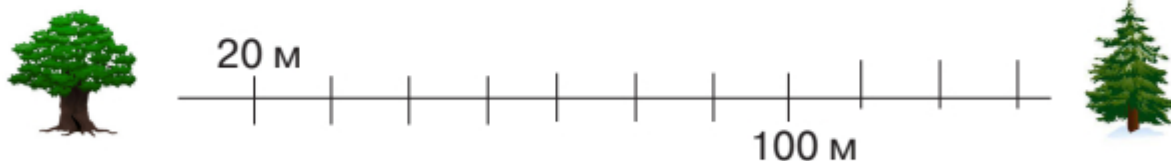
- Обчисли вирази.

$47 + 2 + 1 = \square \square$
 $33 + 21 + 5 = \square \square$
 $90 - 30 - 20 = \square \square$

$58 - 4 - 4 = \square \square$
 $60 + 20 + 10 = \square \square$
 $57 + 2 - 30 = \square \square$

- Розв'яжи задачу.

Від дуба до ялинки, відстань між якими 100 м, вийшов їжак, а назустріч йому вибіг заєць. Хто з них був далі від дуба й на скільки метрів, коли їжак пройшов 20 м, а заєць пробіг 70 м?

Далі від дуба був   на   м.

Оціни свої навчальні досягнення, обвівши смайлик.

З М І С Т

Від авторок	3
Додавання чисел у межах 20. Обчислення виразів за допомогою числового променя. Розв'язування задач	4
Віднімання в межах 20. Розв'язування задач	6
Віднімання в межах 20. Обчислення виразів за допомогою числового променя. Розв'язування задач	8
Маса. Кілограм	10
Літр — одиниця вимірювання місткості	12
Узагальнення до розділу	15

ТИ ВДОМА ТА В ШКОЛІ

Лічба десятками в межах 100 Обчислення виразів у межах 20	16
Двоцифрові числа. Утворення двоцифрових чисел із десятків та одиниць	19
Круглі числа. Додавання і віднімання круглих чисел. Обчислення виразів	21
Порівняння двоцифрових чисел. Додавання круглих чисел. Обчислення виразів	25
Розкладання чисел на розрядні доданки. Задачі на знаходження невідомого доданка.	27
Утворення попереднього й наступного числа. Обчислення виразів типу $80 + 1$, $80 - 1$. Аналіз і порівняння задач	29
Додавання виду $60 + 4$, $5 + 30$. Обчислення виразів. Порівняння чисел	31
Віднімання виду $48 - 8$, $48 - 40$. Обчислення виразів	33
Числа 91–100. Сотня. Доповнення числових рівностей. Розв'язання задач	35

Сотня. Порівняння чисел у межах 100. Складання нерівностей. Розв'язування задач	37
Нумерація в межах 100. Обчислення на основі нумерації . . .	39
Метр. Вимірювання метром довжини предметів. Співвідношення між одиницями довжини. Іменовані числа	41
Числа 21–100. Розв'язування задач на різницеве порівняння	43
Вартість. Гривня і копійка. Розкладання чисел на доданки. Утворення і запис чисел	45
Узагальнювальний урок	48
Узагальнення до розділу	51

ВЕСНА В ДОВКІЛЛІ

Рік. Місяць. Тиждень. Доба. Визначення часу за годинником	52
Обчислення виразів	55
Додавання виразів $45 + 3$. Обчислення виразів за числовою прямою	57
Віднімання виду $48 - 5$. Знаходження довжини ламаної лінії	60
Обчислення виразів. Задачі на знаходження невідомого від'ємника	62
Додавання двоцифрових чисел ($45 + 30$). Розв'язування задач	64
Віднімання двоцифрових чисел ($45 - 20$). Обчислення виразів. Складання і розв'язання задач на різницеве порівняння	66
Додавання двоцифрових чисел ($24 + 35$). Обчислення виразів. Розв'язання задач	68

Віднімання двоцифрових чисел виду $65 - 24$.	
Розв'язання задач	70
Задачі на знаходження невідомого зменшуваного	72
Узагальнювальний урок	74
Узагальнення до розділу	75

ЗДРАСТУЙ, ЛІТО!

Нумерація чисел у межах 100.	
Задачі на знаходження суми та різниці.	
Обчислення виразів	76
Обчислення виразів. Міри місткості та маси.	
Задачі на збільшення і зменшення числа на кілька одиниць.	
Задачі на різницеве порівняння	78
Обчислення виразів. Задачі на знаходження невідомого доданка. Одиниці вартості	80
Обчислення виразів. Розв'язання задач. Одиниці довжин.	
Геометричні фігури	82
Розв'язання задач. Обчислення виразів	85

Навчальне видання

*ПРОШКУРАТОВА Тамара Сергіївна,
ПАРХОМЕНКО Аліна Валеріївна*

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(У 3-х частинах)
Частина 3

Схвалено для використання в освітньому процесі

Редакторка *Н. Забаштанська*
Художня редакторка *О. Андрущенко*
Комп'ютерна верстка *Л. Ткаченко*
Коректорки *С. Бабич, І. Барвінок*

Формат 84×108/16.
Ум. др. арк. . Обл.-вид. арк. .
Наклад прим.
Зам. №

